

Миленко Ратковић

Миленко Ратковић
ВЕСЕЛО СРЦЕ

Издавач

За издавача

Компјутерска обрада
Младен Павићевић

Тираж

ВЕСЕЛО СРЦЕ
Шаљиве приче за дјецу

2013.

У МЕДВЈЕЂОЈ КОЖИ

Међу ловачким трофејима старог Вукашина налазила се и једна медвјеђа кожа. Он је са очитим задовољством, по ко зна који пут, причао како је уловио медвједа, иако је од тада прошло много година.

Чобани пронијеше глас да се у планини опет појавио медвјед. Заклао је - рекоше - десетак оваца. Без оружја нико се није смио удаљити из села.

Млађи ловци стадоше наговарати Вукашина да заједно пођу у хајку на медвједа. А он се нећкао, правдајући се:

- Ослабио ми вид, а и ноге ме боле. Ето прилике да се ви, млађи, покажете какви сте ловци.

Одавно Вукашин није дирао своју пушку. Једино је понекад пуцао на вране које су пустошиле кукуруз и башту.

Имао је Вукашин још једну невољу: дјечаци су направили игралиште на његовој ливади. Ту су по цио дан јурили за лоптом и галамили. Узалуд их је Вукашин тјерао. Али, ма колико се жестио, молио или грдио - дјечаци су то пребацивали на шалу и настављали игру. Једном су шутирала лопту цијело поподне и наставили да играју по мјесечини.

„Вала, доскочићу вам, мангупи!“ досјети се Вукашин како да их потјера. Узме медвјеђу кожу и заобилазним путем, кришом, оде у шуму. Отуда се, огрнут кожом, упути према дјечацима мумлајући.

- Ено медвједа! Јао! Бјезимо! - завришташе дјечаци и хитро као зечеви, побјегоше својим кућама.

Вукашин се једва уздржа да се не насмије гласно. Оставши сам он крену натраг према шуми. Смјешкао се, помишљајући каква ће сад узбуна настати у селу. Али на-

мах нестане његовог смијешка, јер опази да се неки ловац са упереном пушком креће према њему. Од страха му се диже коса на глави. Сваког трена могла је пушка опалити, па уплашени старац брзо збаци са себе медвјеђу кожу и повика:

- Хеј! Пријатељу, не пуцај! Нијесам ја медвјед, него Вукашин!

Изненађени ловац спусти пушку и стаде грдити старца:

- Бога му, Вукашине, каква је то глупа шала? Дјетињарија!

- Ма, знаш, хтио сам да поплашим оне дјечаке. Не могу на други начин да их отјерам с ливаде.

- Хе, да си проговорио само секунд касније, - рече ловац - ти би прошао као онај медвјед чију си кожу огрнуо.

- Богме - почеша се Вукашин иза ува и кисело се насмијеша - чини ми се да сам се ја више нагутао страха него они дјечаки.

ШУМА НОВОГОДИШЊИХ ЈЕЛКИ

Уочи Нове године Ђуро се договорио са својим унуком Бошком како ће украсити новогодишњу јелку. Али, кад ју је требало купити, био је заузет неким другим пословима. Сјетио се касно, кад јелки више није било у продаји. Да би бар донекле удовољио дјечаку, посјекао је грану обичног дрвета и окитио је. Љутити Бошко није хтио ни да погледа накинђурену грану. Зато се и није радовао Новој години.

Упамтио је то дјед Ђуро и наумио да идуће године обрадује унука лијепом јелком. Чак два мјесеца прије Нове године зауставио је на улици једног свог пријатеља с планине:

- Мркоје! Стани, брате!

- О, Ђуро! Откад те нијесам видио!

Два стара пријатеља се срдечно поздравеше. Не околишећи много, Ђуро му рече:

- Мркоје, молим те, донеси ми за Нову годину једну јелку.

Мркоје обећа да ће донијети. Ђуро се сјети да га је тај исти Мркоје преварио кад му је обећао једно јагње. Зато, да би био сигурнији, Ђуро замоли свог кума Филипа, који је живио у удаљеном селу, да му и он донесе јелку. Но, ни кум није био човјек од ријечи, па је Ђуро замолио још неке пријатеље да му донесу јелку.

Пред Нову годину почеше пристизати јелке. Првом доносиоцу Ђуро је лијепо захвалио и поштено му платио. Другом је, помало збуњен, рекао да већ има јелку, али кад је већ поручио - узеше и ту другу. Мркоја је дочекао мргодно, а кума Филипа љутито...

Посљедњег дана старе године избројао је - осам јелки! Шта да ради с њима?

Једну јелку однио је и понудио на продају првом комшији, али он је већ био купио јелку. Обишао је још неке комшије и сви су већ китили јелке.

Љутито је корачао по соби и саплитао се о игличасто грање. Одједном дође на необичну мисао: окитиће све јелке! Блистаће цијела кућа у новогодишњем сјају! Његов унук Бошко имаће чиме да се похвали својим друговима.

И, заиста, њихов стан се претворио у раскошну шуму. На јелкама су блистали разни украси, балони, играчке. Имали су много гостију, а највише дјеце. За сваког је било доста колача и бомбона. Играли су жмурке у необичној шуми. С дјецом се радовао и стари Ђуро.

ЛАВ У СУШАРИ

У нашем крају свако је познавао стару Милеву, причалицу и скитницу, коју су неки у шали називали Радио-Милева. Она је сваког дана ишла од куће до куће, од села до села, преносећи истините и измишљене новости. Домаћице су је радо дочекивале, дајући јој штогод да поједе.

Једном видјех Милеву како се примиче нашој кући. Очекујући да ћу од ње чути нешто занимљиво, оставих игру и пођох за њом.

Моја мајка је љубазно дочекала, принесе јој тањир пасуља и сједе до ње да чује новости. Милева зачас испразни тањир и, између залогаја, исприча како је Мијат пао с ораха и сломио ногу, како су жандари испребијали кавгацију Ђока Буздована, како је Димитрије изгубио на картама грдне паре...

Мене све то није занимало. Већ сам помишљао да одем, кад ме задржаше њене ријечи:

- Јесте ли чули што се догодило Филипу Раичевићу? За-мислите, јутрос је отворио врата на полачи у којој суши месо, кад тамо – лав!

Вијест је била толико невјероватна, да се ни моја мајка није могла уздржати да не каже:

- Ама откуда лав у овим нашим крајевима?

- Знам да лавови живе у Африци и другим топлим крајевима - настави Милева. - Ко зна како је тај лав доспио до Филипове сушаре? А Филип и његова жена Кика јак су се уплашили и побјегли у кућу свог комшије Марка Чарапића.

- Признај, Милева, да си то измислила - смијући се, рече моја мајка.

- Причам ти оно што сам чула - Милева и не покуша да нас увјерава у истинитост приче.

Ја се сјетих још неких њених лагарија којима смо у први мах повјеровали. Једном нам је причала како је Марко Чарапић ушао у пећину, гдје су га дочекали патуљци и почастили га медом и дивљим крушкама. Похитао сам Марковој кући и замолио га да ми прича о том свом сусрету са патуљцима. Разочарао сам се кад сам од њега чуо да у тој пећини није било никаквих патуљака, већ само неколико слијепих мишева и једна сова. Други пут Милева је узбунила читаво село, тврдећи да је код Вељег моста лично видјела огромног змаја са крилима, који је из ноздрва избацивао ватру. А ја сам знао да је то издубљена тиква са урезаним очима, носем и устима, а унутра је горјела свијећа. Ту мајсторију направили смо мој друг Стево и ја да бисмо плашили пролазнике.

Прича о лаву подсјети ме на Милевине измишљотине о патуљцима и змају. Кад она крену из наше куће, стадох подругљиво викати за њом:

- Радио Милева! Радио Милева!

Мајка ме ућутка, говорећи да је ружно ругати се старијем, па била то и лажљива Милева.

Мало затим у наше двориште дођоше три непозната човјека. Један од њих ми се обрати:

- Добар дан. Ја сам власник циркуса. Синоћ ми је побјегао један лав. Да ли га је неко видио?

У први мах се забезекнух, па му казах оно што сам чуо од Милеве. Он се са пратиоцима упути Филиповој кући, а ја остадох збуњено гледагући за њим.

ТАЈАНСТВЕНИ ОСВЕТНИК

Бошко је поносно показивао набрекле мишице и хвалио се да је најјачи у разреду. То му нико није могао оспорити, али је свима сметало његово хвалисање.

Мира се понашала као да га уопште не запажа. А он је настојао да управо пред њом покаже своју храброст и снагу.

Једном, послије одмора, Мира нађе у својог клупи цедуљу. На њој је писало: "Најзад ћу ти се осветити за све! Данас ћеш добити жестоке батине, а нећеш знати ко те туче, јер ћемо ја и моја дружина бити маскирани. Осветник!"

Уплашена, Мира одмах сакри цедуљу и бојаљиво се осврну. Покушала је да се сјети није ли коме нешто нажао учинила. Но, ничег није могла да се сјети. Кома да се обрати за помоћ? Потражи Бошка и покажа му цедуљу:

- Погледај што овдје пише.

Док је читао цедуљу, Бошко је мрштио чело и стискао песнице.

- Ко ли је тај разбојник? - сјевну очима. - Само ако га ухватим, осјетиће он моје песнице!

- Не знам ко би то могао бити - снужено рече Мира.

- Не брини, ја ћу те отпратити до куће - обећа Бошко.

- Кад ме тај разбојник види с тобом, неће се смјети ни појавити.

Све до куће Бошко је пратио своју другарицу. И заиста, нико је није напао.

"Ко ли је тај тајанствени осветник?... Ко?" - покушавала је да се сјети.

А Бошко је знао ко је написао ону цедуљу.

НЕЗГОДАН НАДИМАК

Ђуран - незгодан надимак! Кум му је надјенуо лијепо име - Ђуран. Али, још у основној школи неко га је назвао Ђуран. Дјеца су прихватила тај надимак и свакодневно га задиркивала: “Ђуран! Ђуран! “ Он их је молио да га тако не зову, свађао се и тукао због тога с њима, али узалуд. Кад се увјерио да их од тога не може одвратити, престао је да се противи. Временом се привикао на тај незгодан надимак, који му је остао за читав живот. Једном је чак и од суда добио позив на име Ђуран Маловић. Дошавши у судницу, ћурликнуо је као прави ћуран. Забезекнутом судији је објаснио: “Позвали сте ћурана, па се, ево, јављам!“

На пространој ливади крај ријеке дјечаци из Дубова свакодневно су играли лопте. Нико их одатле није тјерао, нити су коме правили штету. Једино им је понекад лопта упадала у оближњу Ђуранову ливаду. Тај цандрљиви старац се због тога често с њима свађао. Једном им је запријетио:

- Ако још једном овамо долети ваша лопта, расјећи ћу је сјекиром!

- Нећемо више, чика Ђуране - обећаше дјечаци.

Неко вријеме водили су рачуна о овом обећању. Али, једном Филип снажно удари лопту, тако снажно да је одлетјела чак у Ђураново двориште. Старац је заплијени и довикну дјечацама:

- Опет ви! Е, знајте, ову лопту више никада нећете видјети својим очима!

Нерасположени дјечаци разиђоше се својим кућама.

Тога дана Филипу је стално на уму био Ђуран. Сјетио се бабине приче о томе како је Ђуран добио надимак и о

неприликама због тога, па се досјети како да га одобривољи и добије од њега лопту. Упути се његовој кући и нађе га у дворишту. Прилазећи му, назва га већ заборављеним именом:

- Добар дан, чика Ђуране!

Изненађени старац га зачуђено погледа.

- Здраво, Филипе! - задовољно се осмијехну. - Шта има ново?

- Чика Ђуране, дошао сам да вас замолим да ми дате лопту. Обећавам да је више никад нећемо бацити у ваше имање.

- Добро, добро -пусти старац и даде му лопту.

УЗДАЈ СЕ У СЕ

Кад би се оцјењивала довитљивост и сналажљивост, Душко би у томе био најбољи у разреду. Али никаква вјештина није му помогла кад је требало одговорати из математике. Радећи школски писмени задатак презнојавао се, завиривао у туђе свеске и молио другове да му помогну. Око њега, у предњим клупама, сједјели су слабији ђаци, па од њих није било вајде.

Најбољи математичар у разреду, Мирко, сједио је у посљедњој клупи. Сувише далеко да би му помогао. Ипак, Душко га је замолио да му изради писмени задатак.

- А како да ти га додам? Опозиће наставник - напомену Мирко.

- Не брини. Ја ћу то удесити - загонетно намигну Душко.

Он је танким концем везао парче папира и убацио га у Миркову клупу, а други крај конца везао за своју ногу. Мирку је казао да цимне конач чим изради задатак. Кад то осјети, Душко ће привући цедуљу и - зна се - преписати задатак.

Наставник је издиктирао задатке и у учионици је завладала тишина. Душко је набрао обрве, тобоже удубљен у математичке проблеме.

Ходајући између редова клупа, наставник је мотрио на сваки поглед и покрет ученика. Његовом оку није промакла ни мајсторија с концем, али се понашао као да ништа не примјећује.

Што је вријеме више одмицало, Душко је све нестрпљивије чекао трзај конца. Шта толико чека тај Мирко?

Наставник је сједио за катедром и гледао кроз прозор,

кад Душко осјети спасоносни трзај конца. Ужурбано привуче цедуљу и на њој прочита: УЗДАЈ СЕ У СЕ И У СВОЈЕ КЉУСЕ!

Са запрепашћењем познаде наставников рукопис.

ДРАШКО И ДЈЕД

Код куће су остали само Драшко и дјед. Они се лијепо слажу, јер дјед чини све по вољи свом унуку. Али малишан се зажелио мајке и плачно пита:

- Деда, гдје је моја мајка?

Дјед покушава да га забави причама. Не помаже ни гомила играчака. Драшко захтијева:

- Дај ми папагаја!

То је лијепо обојена порцуланска фигура постављена далеко од Драшкове руке - на врх ормара.

- А, то ти не смијем дати!

Малишан све гласније плаче и понавља:

- Аааа! ... Гдје је моја мама?

Дјед скида са ормара папагаја и даје га Драшку. Неко вријеме Драшко је миран, а онда опет почиње да кмези:

- Аааа! ... Гдје је моја мама?

Најзад дјед изгуби стрпљење. Стаде и он исто тако да кмези:

- Аааа! ... Гдје је моја баба?

Драшко се зачуди: зар и дјед може плакати? Видећи га тужног, стаде га умиривати:

- Не плачи, деда!

Али, дјед је упоран.

- Аааа! Кад ће доћи моја баба?

- Сад ће доћи - каже малишан.

- Аааа! ... Гдје је моја баба? - понавља дјед плачним гласом.

Драшко му пружи папагаја.

- Ево, деда, играј се... Сад ће доћи баба.

ЗАГОНЕТНЕ СВЈЕТИЉКЕ

Пензионисани шумар Јанко није се бојао ни вукова, ни медвједа. Једино се плашио вампира. Вјеровао је да душе давно умрлих људи ноћу тумарају по земљи. Причао је да су у њиховом селу, још прије његовог рођења, живјела три брата рибара који су се више бавили пљачком него риболовом. Нико није смио да их оптужи за крађу, да не би имао с њима још веће неприлике. Кад су умрли, повампирили су се и ноћу узнемиравали људе. Нико их није могао опазити, али многи су примијетили како у мраку промичу три фењера. Па и Јанко, док је још био дјечак, видио је једне ноћи три свјетилке и јако се уплашио. Његов син Стојан и други млађи људи с подсмјехом су говорили о тим старим празновјерицама.

Јанко је, као и сваке године, засадио бостан. Кад је замирисала прва сазрела диња намјеравао је да је убере, али предухитрио га је неки лопов. Увукао се у бостан и однио неколико најбољих диња.

- Да знам ко је тај лопов, пребио бих му леђа овим штапом! Нека само покуша да опет уђе у мој бостан!

Поред њиве старац је направио кућицу од папрати и ловорике. Унутра је намјестио своју постељу. Испод јастука држао је велики револвер. Довео је и шарова да заједно са њим чува бостан, мада је од њега била слаба вајда. Ноћу, кад је његова помоћ била најпотребнија, спавао је као заклан. Стога је Јанко често устајао и обилазио бостан, држећи у једној руци батерију а у другој револвер.

У почетку се Јанко тешко привикавао на тврди лежај и комарце, који су га по читаву ноћ уједали. Ујутро се жа-

лио на лоше спавање, али није ни помишљао да престане стражарити.

Једне мркле ноћи пробуди га лавез шарова. Онако још сањив устане, узме револвер и изиђе напоље. У бостану угледа три трепераве свјетилке. Мислећи да су то лопови, опали увис један метак. Али, свјетилке су се и даље полако кретале. Старац се сјети прастарих вампира, па уплашен дотрча у кућу и пробуди све укућане.

Стојан се с батеријом и револвером упути у бостан. Необичне свјетилке и њега уплашише. А кад се боље загледа у најближу, опази да је то свијећа причвршћена на леђа корњаче. Ослобођен страха, Стојан узе једну корњачу и однесе је Јанку.

- Ево, тата, то чудо!

- Види што је лоповима пало на памет! - кисело се насмијеша старац. - Хтјели су да ме уплаше, како би лакше крали. Ко ли се то нашалио са мном?

Иако се увјерио да се без разлога уплашио, није више смио заноћити у бостану. На стражарском мјесту остао је само дремљиви шаров.

ПОШТЕНИ ЛОПОВ

У купеу воза Београд - Бар сједјели су стара учитељица Деса, тринаестогодишњи Лука и још један путник. У разговору са учитељицом Лука је казао да је он из једног малог сремског мјеста, да путује у Сутоморе код тетке, а возну карту купила му је друга тетка из Војводине. Испричао је и зашто му мајка није дала новац. Једном је он украо мајчину уштеђевину, она се јако наљутила и одлучила да никада сину не да новац. Узалуд се он заклео да ће бити поштен и више неће да краде.

Стару учитељицу је ганула искрена исповијест малог лопова. На сједишту је отворила своју ташну, извадила новчаницу и замолила Луку да у жељезничком ресторану купи сладоледе за њих двоје. Дјечак је узео новчаницу, изишао из вагона и убрзо се вратио видно узбуђен.

- Украли су ми новчаник! Неко ми је украо шеснаест еура! - узвикнуо је плачним гласом.

Учитељица је покушала да га утјеша и у том примијетила неки новац на сједишту, поред своје ташне.

- Гле! Ево твој новац! - радосно је узвикнула и пребројала новац. - Ево, тачно шеснаест еура - пружила му је сав новац.

На дјечаковом лицу указа се задовољни осмијех.

Наставили су да разговарају о томе што ће дјечак учити и што жели да постане.

- Хоћу да постанем машиновођа, као Митар из приче Писак локомотиве - рекао је Лука.

То је прича из читанке о слијепом дјечаку који са прозора усамљене планинске куће махањем поздравља воз, а

стари машиновођа Митар писком локомотиве отпоздравља малишану.

- А знаш ли ко је написао ту причу? - питала је учитељица.

- Знам, Миленко Ратковић - одговорио је дјечак.

Учитељица му је казала да је то њен супруг који је чека на жељезничкој станици и да ће га упознати с њим.

На жељезничкој станици у Бару учитељица је сишла на перон, а за њом Лука носећи њен кофер. Поздравила се са својим мужем, па га упознала са сапутником Луком. Казала је и његову жељу да буде машиновођа као Митар из његове приче. Писац је показао дјечаку стару локомотиву поред жељезничке зграде, коју је некад возио Митар. Дјечак је био одушевљен. Поздравили су се и разишли.

Тек што су стигли кући, учитељица Деса је отворила своју ташну и претурајући по њој запрепашћено узвикнула:

- Гдје ми је новац? Имала сам шеснаест еура, али их нема!

НИЈЕ МЕЂЕД, НЕГО ЋОПИЋ

Група истакнутих писаца учествовала је на књижевној турнеји по Босни. Из мноштва утисака и даље трају у мом сјећању дивни, ведри тренуци проведени за столом Бранка Ћопића. Он је, по обичају, причао шале, анегдоте и вицеове, а ми смо са уживањем слушали и непрекидно се смијали. Захваљујући њему, са турнеје сам понио незаборавне утиске. У сваком граду приређивали су нам свечане пријеме, ручкове, вечере, а у центру пажње увијек је био Бранко, иако су са нама били још Десанка Максимовић, Мира Алечковић и други писци. На улицама многи пролазници су се заустављали, гласно изговарајући: “Гле, Бранко Ћопић! ... Ено Бранко! ... Погледајте, оно је Бранко Ћопић! “То га је нервирало. Једном чак није могао да се уздржи, већ је једној средовјечној жени љутито узвратио: “Па шта ако је Ћопић, није међед!“

У једној сеоској школи дочекало нас је пуно дјеце збијене у пространој учионици. С пуно пажње, у потпуној тишини, слушали су ону маштовиту Ћопићеву причу о дјечаку који лети на змајевим крилима. У том један од занесених малишана гласно рече: “Ала лаже! “ Учитељи оштро погледаше и запријетише прстом дјечаку, а Бранко настави да чита. Касније смо то више пута препричавали и смијали се заједно са Бранком.

Послије сваког књижевног сусрета писци су дуго били опсједнути дјецом која су тражила аутограме. Обично смо сједјели један до другог, а поред нас су у реду пролазили ђаци и приносили нам своје свеске, књиге и папире. Ћопић нас је у шали упозорио: “Пазите да вам мангупи

не поднесу какву мјеницу, као што је мени подвалио неки Рале Бубњар”.

По завршетку турнеје отпутовали смо у спаваћим колима из Сарајева у Београд. Нашавши се с њим у истом купеу, препустио сам му да изабере лежај. Један кревет је био врло високо и до њега се није било лако попети, па ми је Бранко рекао: “Миленко, ти си млађи, попни се на горњи лежај”. То сам одмах урадио, једва чекајући да се последије напорног дана предам сну. Али, Бранку се није спавало. Дуго је стајао на ногама поред мог лежаја и причао ми о свему и свачему. Повјерио ми је и неке интимне тајне, као да је хтио да и себе и друге увјери да га вријеме још није прегазило.

“Јесам ли ти причао како сам Мику Шпиљака предложио за награду за хумор?“ питао је и наставио: “О Шпиљаку, тадашњем предсједнику Савезног извршног вијећа, често су се у штампи појављивали сатирични текстови и карикатуре, али је он све то широкогрудо прихватао. У Удружењу хумориста Србије у први мах су се зачудили мом предлогу, али су се сложили са мном кад сам образложио да га не предлажем за писање хумористичких текстова, већ за толерантан однос према хумору и сатири на његов рачун. Било је неизвјесно како ће он на то реаговати, али и овога пута Мика показао своју ширину прихватио је награду. Приликом свечаног уручивања награде потражио ме је погледом по сали и љубазно ми се јавио - по чему сам закључио да зна ко га је предложио”.

Потом ми је причао о својим ријетким сусретима са Титом. На једном свечаном ручку Тито је сједио на челу, а Ћопић на зачељу подугачког стола. У почетку је атмосфера била озбиљна, сви су пажљиво слушали оно што је говорио Тито и они око њега. Но, Ћопић није могао да мирује, почео је да прича вицевице и шале. Све чешће се око

њeга чуо смијех, па је Тито рекао: “Бранко, причај гласније, да се и ми смијемо”.

Тако је Бранко засмијавао све око себе.

МАЧАК ФРЊО

Комшинска мачка донијела је на свијет два мачета - једно црно и једно тиграсте боје. Пошто комшије нијесу имале чиме да хране ни себе, а камоли мачку, она је своје мачиће пренијела код Мишкових врата. Дјечак им је на тацни износио јело, а дјед се љутио. Није дозвољавао да се хране туђе мачке. Но и поред тога, мачке су хранили, али их нијесу пуштали у кућу. Ипак, тиграсто маче је шмугнуло у кухињу и сакрило се испод кауча. Дјед је покушавао да га дохвати метлом, али није успио. А увече, док су сви гледали телевизију, оно је само изишло. Храбро се успентрало на дјечаков скут и укључило свој моторић за предење, од чега је у кући постало мирно и пријатно.

Ујутро је дјечака пробудио оштар ваздушни млаз, хладећи му образе. Отворио је очи и на јастуку угледао мачију њушкицу. Дрзак поступак, наравно! Али шта да се ради... Маче је просто захтијевало да га сви укућани воле и сви су га завољели. Стекао је право да стално живи у кући и добио име Фрњо. А одрасла мачка је са црним мачетом остала да живи на степеништу, из чега се може извући закључак да скромност није увијек врлина.

Мишков љубимац, маче Фрњо, последије неког времена постао мачак великих и свијетлих очију. Много воли хладно печење и кајмак с млијеком. Било гдје да домаћица сакрије печење, мачак то сматра као шалу коју тјерају с њим. И да би шалу истјерао до краја, он врло ревносно тражи то печење док га не нађе, као кад оно дјеца играју жмурке. Он управо мисли да је домаћица сакрила то печење да би се шалила с њим и да би га намучила док га не нађе. Не

само печење, радо он једе и пршуту, сир, рибу, пилетину - опширан је јеловник свега онога што он воли.

Кад хоће својски да се нашали, он се објеси низ завјесу и - обори је. Ако види на ком мјесту мало раздеран јорган, он из њега извуче памук колико год може. Још више га увесељава да извлачи перје из јастука. Иначе, разумије се, завуче њушку у сваку шољу, сваки тањир и сваки бокал. Шета по орманима и обара огледала, рамове са сликама и тегле са џемовима. Пентра се по полицама и обара тањире, кашике, кутије са зачинима и друго кухињско посуђе.

Не воли да спава на тврдом, већ бира женску бунду, зимски капут, а једном је легао на дједов шешир. Дјед се наљутио и наредио да се мачак протјера из куће. Узалуд је Мишко бранио свог љубимца - дјед је остао при *својој* одлуци. Мачак Фрњо закључан је у полачи, из које се често чуло његово мијаукање.

Послије Фрњовог одласка, у кући су се намножили мишеви и постали права напаст. Пробили су врећу с брашном, изгризли пршуту, а један неспретни мишић упао је у лонац с млијеком.

- Морамо вратити Фрња у кућу - попустио је дјед. Мишко је радосно отрчао да откључа полачу. Нико, наравно, није знао да је он однекуд доносио мишеве како би дједа натјерао да врати мачка у кућу.

БАКСУЗ

Воћњак пред кућом Ђуро је проширио са двадесет нових садница. Позвао је Сима да ископа рупе, а овај закаснио један дан.

- Зашто јуче нијеси дошао? - питао га је Ђуро.

- Јуче је био уторак, баксузан дан - правдао се Симо.

- Зар си сујевјеран?

- Нијесам сујевјеран, али никада не радим уторком.

Једног уторка сам чекићем сломио прст.

- Баксуз! Хе, хе! - подсмјехну се Ђуро.

Одведе Сима на ливаду да му покаже гдје да копа рупе.

Изненада испред њих протрча црна мачка.

- Стани! - повиче Симо. - Ја нећу тим путем који ми је препријечила црна мачка!

- А кажеш да нијеси сујевјеран! Хе, хе! - опет се подсмјехну Ђуро.

Заобишли су мјесто гдје је протрчала мачка и стигли на ливаду. Ђуро је показао гдје треба засадити јабуке, гдје трешње, а орах на крају ливаде. Симо је ћутке мјеркао садницу ораха, смишљајући шта да уради с њом. Сјетио се бабине приче да ће свако ко посади орах умријети кад стабло одебља. Прихватио је крамп и почео копати рупе. До краја дана посадио је десетак садница. Кад је Ђуро дошао да види његов учинак, опазио је сломљену садницу ораха. Симо му је објаснио:

- Замахнуо сам крампом и случајно закачио садницу.

- Случајно! Хе, хе! - кисело се подсмјехну Ђуро. - Тако ми и треба кад сам довео сујевјерног човјека. Но, шта је, ту је! Сјутра треба да довршиш овај посао.

- Сјутра је тринаести март, ја не радим тринаестог – рече Симо.

Ђуро изгуби стрпљење.

- До врага! Тринаести је као и сваки други дан у мјесецу. Само будале вјерују да је то баксузан дан. У хотелу нико неће да спава у соби број тринаест, па хотелијери прескачу тај број! Глупости. Него, дођи сјутра да се саднице не осуше.

- Никако! - одлучно одби Симо. - Дођи ћу прекосјутра, а саднице ћемо ставити у воду.

- Прекосјутра сам ја заузет, позвао ме је на крсну славу директор нашег предузећа. Позвао је најугледније грађане, међу којима и предсједника општине.

- Пођи ти на славу, а ја могу радити и без тебе - рече Симо.

Тако и било. Кад су у директорову кућу стигли сви позвани гости, домаћица је свакоме одредила мјесто за столом. Предсједнику општине и његовој супрузи припало је мјесто на челу трпезе, а Ђуру на зачељу. Тањири су већ били наливени супом, кад домаћица стаде бројати госте.

- Тринаест! О, то не ваља! Тиинаест је баксузан број. Некоме од нас десила би се несрећа. Једног од вас послужићемо у кухињи. Кога? Ви сте, господине Ђуро овдје најмлађи. Молим вас да пређете у кухињу.

Ђуро нагло устаде и погнуте главе изјури напоље.

Па нек неко каже да тринаест није баксузан број!

КОКОШКЕ НА ЉЕТОВАЊУ

Док је био млађи, Стеван је са циркусима прошао Европу уздуж и попријеко. Као клоун забављао је публику у паузама између важнијих, атрактивнијих циркуских програма. Изводио је смијешне гегове и вјешто опонашао гласове разних животиња. А кад је остарио и није више могао да скакуће по циркуској арени, скрасио се у свом родном селу на планини. Живио је сам у приземној кућици, окруженој малом баштом. Осим тога, имао је прастари модел опел-каравана, а у кокошарнику пијетла и осам кокошака. То је било читаво његово богатство. По читав дан обрађивао је башту и хранио кокошке, а хранио се углавном јајима које су му оне носиле.

Стигло је лето и вјечити путник зажелио се купања у мору. Но, питао се, да ли би његов дотрајали аутомобил могао издржати далеки пут до приморја? Чиме да плати храну и таксу за боравак на ауто-кампу? И, најзад, коме да остави на чување своје кокошке? Послије дужег размишљања дошао је на необичну идеју: отићи ће на љетовање заједно са кокошкама!

Кавез за кокошке склепао је од дасака и жичане мреже. Кад је завршио тај посао, убацио је кавез са кокошкама у пространи задњи дио опел-каравана и кренуо према мору. На дугом путу мотор се два пута покварио, али су га поправили неки шофери. Уз пут је редовно хранио и појио кокошке.

Угледавши са Петровачке горе бескрајно море, стари клоун се зауставио поред пута да се нагледа лијепог пејзажа. А онда се спустио у приморје, тражећи ауто-кампове.

Питао је за цијену и запазио да се скупље плаћа у камповима близу мора. Тако је стигао у удаљени Блажов камп у Старом Бару гдје је тарифа била најнижа. Власник му је показао мјесто гдје ће паркирати кола, гдје се налазе прикључак за струју и чесма. Завиривши у задњи дио опел-каравана, Блажо се изненадио:

- Шта је ово? Нећеш, ваљда, да љетујеш заједно са кокошкама?

- Не сметају оне никоме, а носе велика јаја. Видјећете, поклониху вам неколико - покушао је стари клоун да одбровољи власника ауто-кампа. Али, овај је одлучно наредио:

- Носите кокошке на пијацу и све их продајте! Ово је камп за моторизоване туристе, а не за кокошаре!

Стари клоун је отворио кавез и, мрвећи комад хљеба, лануо као прави пас.

- Зар си и пса довео?! - подвикнуо је Блажо. - Одмах се купи и тражи неки други камп!

Клоун се доброћудно насмијешио и наставио да опонаша друге животиње: мијаукао је као мачка, ћурликао као ћуран, цвркутао као канаринац, гроктао као свиња, њакао као магарац. Публика му је раздрагано аплаudirала, нарочито дјеца. Ту је био и Блажов син, десетогодишњи Зоран. Он је смишљао како да помогне старом весељаку, да негдје смјести његове кокошке. А његовог оца нијесу одбровољиле клоунске вјештине, већ је поновио свој захтјев:

- Сјутра да овдје не видим ниједну кокошку!

- Добро, продаћу их на пијаци - рекао је клоун.

- Купићемо их ми - јавио се неки дебели брадоња. - Колико тражиш за пијетла?

Стари клоун није му ништа одговорио, јер није ни намјеравао да продаје кокошке.

Те ноћи, прије него што се разданило, пијетао је закурикао у клоуновом аутомобилу. То је био повод да се

онај дебели брадоња пожали власнику кампа:

- Господине Блажо, у зору ме је пробудио пијетао оног кловна и отада нијесам ни ока склопио!

- Не брините - рекао је Блажо. - Одмах ћу најурити и њега и његове кокошке!

Чувши ову очеву пријетњу, Зоран се досјетио гдје да смјести кокошке: у оближњем шумарку налазила се напуштена барака, којој је кров одавно пропао, али је могла одлично послужити као кокошарник. Потрчао је да то каже старом кловну и помогао му да заједно понесу кавез до бараке.

Наредних дана стари клоvn се купао у мору и, уз пут, вадио парчад хљеба из канти за смеће. А Зоран је кокошкама доносио купусово лишће и младу траву. Јаја је било доста и за кловна и за Зорана. А неколико су продали дебелим брадоњи коме се није остварила жеља да омасти браду печеним пијетлом.

Пошто се заситио мора и љетовања, стари клоvn је, опет уз Зоранову помоћ, убацио кавез са кокошкама у кола и кренуо у своје планинско село.

ГЛУВАЋ

Газда Мираш је наглув, па док разговара шаком придржава уво да боље чује. Зову га Глуваћ, мада тај надимак нико не смије да изговара пред њим. Неки кажу да није глув и да не чује само оно што му није по вољи.

У његово двориште дође комшија Стево и гласно довикну:

- О, домаћине!

Поновио је то гласније, па још гласније, па се раздера тако гласно да га је грло забољело. Најзад, на балкону се појави Мираш.

- А, ти си, Стево! Шта хоћеш? - дочека га не баш гостољубиво.

- Хоћеш ли ми дати трактор да узором ону малу њиву иза куће? - затражи комшија.

Мираш стави шаку иза ува и упита:

- Шта кажеш?

- Велим, да ми позајмиш трактор! - гласније рече Стево.

- Не чујем!

- Треба ми трактор!

- Ама вичи јаче!

- Трактор! - раздера се Стево.

- Не знам што збориш.

Стево полугласно, за себе, рече:

- Дерем се као магарац, чују ме и чобани на планини, а Глуваћ не чује.

- А, тако ти мени! Вријеђаш ме, је ли?

- Ништа лоше нијесам казао - покуша Стево да се оправда.

- Како ништа! Кажеш: магарац... чобани... Глуваћ... Е, нећу ти дати трактор!

Стево се окрену и оде необављена посла.

СТРАВИЧАН ДОГАЂАЈ

Захваљујући баби Стануши, свака вијест се брзо ширила по селу. Једини њен посао био је да иде од куће до куће и да, уз кафу, препричава све што је чула. Одувијек је била помало глува, па је, ваљда, зато говорила гласно, као да се с неким свађа. Жене су је радо дочекивале, очекујући да од ње чују и понеку сеоску тајну.

Баба Стануша је причала смушено и неповезано, често доводећи своје слушаоце у недоумицу. Тако је једном стигла задихана и узбуђена до првих сеоских кућа и стала гласно јадиковати:

- Ох, да сте видјели... страхан призор! Прегазеше га, кола, а шофер одјури даље, као да се ништа није десило.

- Кога су то прегазили, баба? - протрну од стрепње Видна.

- Ја таман наиђох на друм - наставља смушено баба Стануша - кад наиђе камион. То је онај брко што преноси пијесак из ријеке. Увијек жури као да га духови гоне. Ни мало није успорио, него камионом преко њега...

- Ама преко кога? - нестрпљиво пита забринута Фемија и осврће се око себе. - Кукала ја, гдје су ми дјеца?

Стара Стануша и не чује питања.

- О, људи, да сте видјели како му се цријева просуше по путу! А Митрова дјеца заврискаше, суза им сузу стиже...

- Да није црни Митар настрадао? Што ће сад онолико сирочади? - питају се узбуђене жене.

- А он, јадник, исплази језик и црче!

- Ама ко, баба, да богда ти цркла?! - изгуби Видна стрпљење и повиче из свег гласа.

- Како? Зар вам нијесам рекла? - зачуди се баба Стануша. - Настрадао Митров пас.

ПОМИРЕЊЕ

Посвађали се Јово и Мусто око неке ситнице. Један другом су скресали свакојаке псовке и увреде. Разишли су се љути, увјерени да се више никад неће помирити.

Разболио се Јово и дуго није устајао из кревета. Кад би му што затребало, лупнуо би штапом о под и позвао унука Мишка. Једном му рече:

- Имам велику жељу да пијем воду са Каракаша. То је најздра вија вода у нашем крају.

Унуку се није ишло до тог далеког извора, па рече да у њему има ситних буба и да је оближњи Рап много бољи. Али дјед остаде при свом захтјеву. Незадовољно гунђајући, Мишко је узео канту и кренуо. Послије дугог пјешачења стигао је до Каракаша. Сјео је на изгачану плочу, а ноге спустио у ледену воду. Изненада га трже дубок бас:

-Шта то радиш, мали?

- Н... ништа... - збуњено промуца дјечак. Познаде Муста, чија се кућа налазила у близини.

- Како ништа?! Знојав си, а ноге држиш у хладној води. Мичи се одатле! - подвикну Мусто, па блажим тоном објасни: - Ако знојаве ноге нагло расхладиш, можеш остати богал до краја живота.

Дјечак напуни канту и одмах пође кући. Чим га угледа, дјед живну:

- Браво! Брзо си стигао. Налиј ми чашу. Ала је хладна! - задовољно рече пошто отпи неколико гутљаја.

Послије неколико дана Јову се опет прохтјело да пије воду са Каракаша. И овога пута Мишко је морао ићи до

тог удаљеног извора, Тек, што је тамо стигао, нападе га огроман пас. Срећом, Мусто се нађе у близини те га заштити. Тада је одлучио да више никад не доноси воде са Каракаша. А кад му је дјед и по трећи пут дао исти задатак, воде му донио са много ближег Рапа. Да би га увјерио да је то вода са Каракаша, рече:

- Срео сам Муста. Поздравио те.

- Мусто? - нагушти дјед обрве. - Шта ли му је пало на памет? А гдје су га видио?

- Код извора. Заштитио ме од великог пса - поменуо је догађај од прије неколико дана.

- Аха! ... Поштен је то човјек. Прошле године смо се нешто споречкали, а он, видиш, није злопантило. Ако га видиш, реци да сам га поздравио.

Мишко је схватио да није срећно измислио поздрав. Занимало га је хоће ли дјед познати одакле је донио воду. А он је са уживањем узвикивао:

- Охо! Нема боље воде од Каракаша!

Мишку лакну. Већ сјутрадан уручио је Мусту поздрав.

- Хеј, Мусто, поздравио те мој дјед!

- Јел Јово? - приупита изненађени Мусто.

- Јесте.

- А... како је?

- Слабо. Никако не устаје из кревета.

- Морам га посјетити.

Тога дана Мусто је дуго сједио код болесног Јова. Разговарали су о свему, само не о њиховој свађи. Нијесу знали да их је Мишко случајно помирио захваљујући измишљеном поздраву.

СТУПИЦА ЗА ЛОПОВЕ

Живјела је баба Стануша сама у једној напуштеној кухињи. С њом је, поред огњишта, дријемао велики мачак. Био је то један од оних ничијих мачића који се појаве из неког грмена и по сметлиштима траже штогод да поједу. Стануша га је припитомила да би имала неко живо створење поред себе. Од малог мачета нарастао је велик мачак као лисац, а незасит као вук.

Једне ноћи, пошто је посвршавала све послове на овом свијету, баба Стануша је заспала и никад се више није пробудила. Остао је мачак сам самцит. Шта је могао друго, него да краде храну. Вјешто се провлачио испод кровова, улазио у кухиње и магацине. Људи су се жалили једни другима - некоме је украо рибе из креденца, другоме парче пршуте, трећем пилиће, четвртом кобасице...

У селу је живио стари ловац и предсједник ловачког друштва Стеван. Он је предлагао да се окупе сви ловци из села и пођу у хајку на мачка. Али гдје да га нађу? Појављивао се изненада и одмах нестајао, прије него што би га неко могао узети на нишан.

Једног јутра дјеца рекоше Стевану да на његовом високом ораку стоји велики орао. Он скиде пушку са зида, стави у њу метке и изиде из куће. Примаче се ораку, на нишани на орла и опали. Орао као клада паде на земљу. Ноге су му биле прикљештене тешком гвозденом ступицом. Мртвог орла бацио је у ријеку, а ступицу поставио у поткровљу одакле му је мачак однио парче сувог меса.

Већ сјутрадан из поткровља се зачуло очајничко мијаукање ухваћеног лопова. Стеван га је стрпао у врећу и однио пред кућу ловца Михајла.

- Што ти је то у врећи? - упита га Михајло.

- Мачак-лопов, ухватио сам га ступицом - одговори Стеван.

- Па што ћеш с њим?

- Неко треба да га убије, а од мене је доста што сам га ухватио.

-Значи, требало би да га ја убијем - закључи Михајло.

- Е, нећу. Не бих хтио да ме с неба види баба Стануша како убијам њеног мачка, па да се повампирим. А ти ионако одавно нијеси омрчио пушке, па ево ти прилика.

- Како да нијесам?! - увриједи се стари ловац. - Зар нијесам убио великог орла?

- Јеси... Ловци причају да том орлу дојадила ступица, па ријешо да себи прекрати живот. И гдје ће доћи да погине, него баш пред кућом председника ловачког друштва.

- А ти си прошле године уловио зеца са три ноге, па су ловци с тобом збијали шале. Ха-ха-ха!

Док су се они пецкали и препирали, мачак је успио да се некако извуше из вреће и побјегне.

Предвече код Стевана дође месар Саво с намјером да купи ступицу.

- Шта ће ти? - упита га Стеван. - Хоћеш ли да хваташ вукове?

- Ма не! Хоћу да ухватим лопова - рече Саво и објасни: - Знаш, ја товим свиње и сушим месо у полачи. Али, примијетио сам да ми неко краде месо. Стога сам наумио да лопову поставим ступицу.

Стеван ионако није знао шта да ради са ступицом, па му је поклонио. Месар је поставио ступицу код полаче и легао да спава. Око пола ноћи пробудила га је нека лупа.

Помислио је да лопов краде месо у полачи, па тамо јурнуо у пицама. Бунован и сањив, није се сјетио ступице. Одједном - шкrap! У том тренутку, иако је било облачно, видио је све звијезде!

ГРОФОВА НЕСЛАНА ШАЛА

У редакцији хумористичко-сатиричког листа “Стршљен” уручене су награде сарадницима. Прву награду добио је Саво Палибрк Гроф из једног малог мјеста у Боки Которској. Његове шале и хумореске најчешће су објављиване у листу и читаоци су их радо читали. А управо он није дошао да прими награду.

Главни уредник је одлучио да отпутује у то мало мјесто и лично уручи награду. Зазвонио је на улазу куће и представио се жени која је отворила врата.

- А ви сте уредник? Драго ми је - љубазно га је дочекала домаћица.

- Да ли је Гроф код куће? - питао је уредник.

- Који Гроф?

- Па Саво Палибрк, његов надимак је Гроф.

- Нијесам знала да сам се удала за грофа. Изволите, сједите.

Домаћица је примијела столицу госту и објаснила да је њен муж поморац, стално плови и тренутно је негдје на Атлантском океану.

Уредник је изразио жаљење што му лично неће уручити награду. Коверат с новцем предао је његовој супрузи, а она га је убацила у фиоку креденца. Казала је да се њен муж у Сиднеју претплатио на неки хумористички лист, који поштар редовно доноси. Кад поморац на кратко дође кући, узме пристигле часописе, па опет на брод. Пловећи по морима и океанима, има доста времена да преводи текстове из часописа.

- Преводи? - запрепасти се уредник. - Значи, он прево-

ди шале и хумореске, а потписује се као аутор!

Он затражи од домаћице да му за тренутак врати награду, како би провјерио колико је новца. Отварајући фиоку, жена је наслутила уредникову намјеру. Он је устао и пружио руку према новцу. Жена је објема рукама стиснула коверат. Међу уредниковим прстима остало је само парче подераног коверта.

- Гроф се баш лијепо нашалио с нама! - љутито је прогунђао уредник и без поздрава изјурio из куће.

ПОЗДРАВ ПРЕКО РАДИЈА

Јанкова и Петранина кућа једва се примјећивала на пропланку на крају села Забрђа. Двоје старих имали су једну краву, једну свињу и неколико кокошака - једва толико да се прехране. Гријали су се и кували на огњишту, посљедњем огњишту у Забрђу. Сви остали сељани набавили су шпорете на дрва и струју, телевизоре и друге електричне уређаје. Јанко и Петрана имали су само радио-апарат. Обоје су се будили рано и укључивали радио тачно у пет сати, када почиње јутарњи програм. Кад год би се уредник јутарњег програма огласио са “Добро вам јутро, драги слушаоци”, двоје старих би му у глас одговорили: “Добра ти срећа!” Знали су да се уредник зове Милован. Навикли на његов глас, примјећивали би кад промукне.

- Милован је изгледа, прехладио - закључио је Јанко једног јутра.

Сјутрадан су са задовољством констатовали да је оздравио, јер му глас није више био промукао.

Требало је насјећи дрва за огњиште, а то је била Јанкова дужност. Узео је сјекиру и упутио се у планину. Насјекао је нарамак дрва и кад га је почео везивати конопцем, зачуо је глас иза себе:

- Срећна ти работа, чича!

Окренуо се и угледао ловца у зеленој јакни, са качкетом натученим до самих ушију и пушком објешеном о раме.

- Изгубио сам се у шуми, нигдје пута ни стазе - рекао је ловац, рукујући се са старцем.

Пошто су мало попричали, Јанко се осмјелио да пита:

- Радите ли, можда, на радију?

- Ха! Откуд то знате? - изненадио се ловац.

- Ви сте Милован, је ли тако? Одмах сам познао Ваш глас. Хајдемо код моје куће, Петрана ће се обрадовати кад Вас види.

- Значи, ми се већ знамо - закључио је ловац.

- Како да не! Петрана и ја будимо се у зору и слушамо јутарњи програм од почетка.

Ловац је кренуо за старцем, који је на леђима носио дрва.

Петрана се веома узбудила кад је сазнала ко им је дошао у госте. Збуњена, није знала чиме прво да га почасти - кафом или млијеком. Новинар се гријао на огњишту и разговарао са старима. Видећи да они усамљено живе, подаље од осталих сеоских кућа и да им је радио једина веза са свијетом, обећао је да ће их посебно поздравити сљедећег јутра, тачно у пет сати. Захвалио им је на части и пожурio да нађе своју изгубљену ловачку дружину. А Јанко и Петрана још дуго су били усхићени неочекиваним сусретом са уредником јутарњег програма.

- А ако се сјутра не пробудимо прије пет сати? – забринула се Петрана и додала: - Говорила сам ти да купиш будилник.

- Шта ће нам будилник? - на то ће Јанко. - Пробудићемо се у зору, као и сваког јутра.

Но, ни сам није био сигуран у оно што је казао. Заиста, могло би се десити да се успавају и не чују поздрав преко радија, упућен њима.

Те ноћи обоје су спавали немирним сном. Петрана је устала прије зоре и на старом зидном часовнику видјела да је тек два сата послје поноћи. Разбила је сан и своме мужу, па су узалуд покушавали да поново заспу. Дуго су тако будни чекали јутро. Сан их је преварио само неколико минута прије почетка јутарњег програма радија. Нови-

нар је пожелио добро јутро свим слушаоцима, а посебан поздрав упутио је Јанку и Петрани из села Забрђа и захвалио им на јучерашњем гостопримству.

Јанко и Петрана још су спавали кад је на врата закуцао њихов пријатељ Мирко.

- Зар још спавате? - зачудио се Мирко. - А јутрос су вас помињали на радију.

Трљајући још сањиве очи, двоје старих горко су зажалили што су преспавали најзначајнији тренутак у свом животу.

ПЕШОВА ТРГОВИНА

По читав дан Пешо је сједио у дебелом хладу пред кућом, а на младе подвикивао и тјерао их на посао, Његова жена Јана често се препирала с њим:

- Што си се ту скаменио? Мрдни мало, учини штогод корисно.

- Доста сам ја радио - извлачио се Пешо.

- Нијеси ти ништа радио ни док си био млад.

- Све си ти заборавила. Какву сам трговину некад имао! Да није било рата, ко зна докле бих дотјерао!

- Дотјерао би до стечаја, пропао би као и сваки слаб трговац.

- Ја слаб трговац? Зар се не сјећаш колико сам зарадио на оној стоци? Па оној грађи... па... - хтједе Пешо да још набраја, али Јана бјеше већ ушла у кућу.

Однекуд пред Пешом искрсну његов унук Мишко.

- Дједе, погледај колико сам зарадио - показа малишан пуну шаку ситног новца.

- Што си то продао? - упита Пешо.

- Јагоде. Набрао сам у планини двије корпе и продао их на путу туристима.

- А гдје су ти корпе?

- Дао сам их с јагодама.

- Значи: поклонио!

- Јест, па што?

- Е, невјешт си ти трговац - прекори га дјед. - Могао си тражити да откупе и корпе.

- Ја ћу зачас оплести нове. То је бар лако - рече дјечак.

- Хм, оплести... А зашто и њих не продаш? Ко је слаб трговац, тешко се снађе у животу.

Тога дана Пешо је показао какав је он трговац. Испред његове куће годинама је стајала гомила камења. Више пута се канио да је уклони како би на том мјесту засадио цвијеће. Али, тај посао је одлагао из дана у дан.

Неки досељеник затражи то камење за своју кућу. Пешо једва дочека да му га да. А кад досељеник упита колико треба да плати, Пешо науми да на томе још и заради.

- Па, ето, платићеш четири хиљаде - процијени Пешо.

- Много је - промрси досељеник. - Може ли двије хиљаде?

- Ама, погледај колико ту има камења! Пола куће можеш озидати - цјењао се Пешо.

- Размислићу - рече досељеник и оде.

Неколико дана чекао је Пешо досељеника. Сад би му и бесплатно дао камење, али досељеник се више није појављивао.

Љут на себе због неуспјеле трговине, Пешо засуче рукаве и крену да сам уклони гомилу камења.

УЛОВЉЕНА КОКОШКА

Мој дјед Јеврем, машиновођа пред пензијом, доброћудан је и према свакоме љубазан. Једино не подноси најближег комшију Тодора, старог особењака и алкохоличара. Једном комшија бану у наш стан, носећи корпу покривену шареном тканином. Копкала ме је радозналост - шта ли је у корпи? Он галантно подиже свој излизани шешир и развуче усне у широк осмијех.

- Моје дубоко поштовање!

Дјед Јеврем му мрзовољно отпоздрави, а моја мајка, као и увијек, љубазно понуди:

- Изволите, комшија!

- Опростите што сметам... Дошао сам да вас замолим за једну услугу - снебивајући се, рече Тодор и одмах објасни о чему се ради: - Знате, хтио бих да спремим за ручак ову кокошку што је у корпи, али не могу да је закољем.

- Ако сам вас добро разумјела - на то ће мама - ви тражите да неко од нас закоље вашу кокошку?

- Тачно! - потврди Тодор, не трепнувши.

- Е, видите, ја се грозим кад неко коље кокошку, а камо ли да то сама радим.

- А ти, комшија? - обрати се Тодор Јеврему.

- Ја? - приупита дјед. - Хе, некад сам убио и медвједа, а кокошке су за мене ситница.

Он узео оштар кухињски нож, па завуче руку у корпу. Кокошка покривена шареном тканином стаде лепршати и крештати. Натезао се око ње, пазећи да му не побјегне. Али, умјесто кокошке, из корпе изнесе - јаје.

- Јаје? Па то је сјајно! - одушеви се Тодор. - Ето, данас ћу ручати ово јаје, сјутра друго и тако редом. Сваки дан по јаје.

Дјед му пружи корпу и напомену:

- Да, али кокошку треба хранити и држати у кокошарнику.

Тодор погледа кроз прозор и одмах смисли план.

- Засад ћу је везати канапом за дрво у дворишту, а сјутра ћу за њу направити кућицу од дасака.

Одлазећи, замоли нас да припазимо на његову кокошку.

- Не брини, комшија! - на то ће дјед Јеврем. - Ништа јој се неће десити све док је не рашчупа неки пас.

Тодор однесе кокошку и привеза је канапом за једно дрво у дворишту. А ја замолих дједа да ми прича како је уловио медвједа.

- Било је то давно, у мојим младим годинама - поче он своју причу, припаљујући цигарету. - Тада сам живио у планини. Једне ноћи медвјед је напао нашу стоку. Ја се на брзину обукох, узех пушку и истрчах напоље. Одједном нађох се пред самим медвједом. Уплашен, насумице нанишаних на њега и – трас! ...

У истом тренутку зачу се пуцањ. Занесен дједовом причом, стрекнух. Учинило ми се као да је дјед опалио на медвједа. Мама закључи да је нешто пукло у Тодоровом стану и забрину се:

- Да није, не дај боже...

- Не брини, неће гром у коприве - рече дјед и оде да види шта се десило. Убрзо се врати и објасни: Тодор нешто петљао око своје старе пушке и она случајно опалила, а сачме направиле рупу у зиду. Уто стиже мој друг Зоран са својом ваздушном пушком.

- Ето, данас се свако наоружао! - срдито га дочека Јеврем.

- Ово је ваздушна пушка – напомену Зоран.

- Значи, ваздух је главна погонска снага. Пуцаљка.

Било ми је криво што дјед потцјењује Зоранову пушку и рекох:

- Дједе, ако баш хоћеш да се увјериш у снагу ове пушке, стани на стотину метара, па да гађам у тебе.

- Вала, да станем, толико не може ни добацити.

Наговорих дједа да гађа ону Тодорову кокошку, везану за дрво на крају дворишта. Он нанишани и - фрас! Истог трена кокошка се затетура и паде на земљу.

- Ух, што учиних! - покаја се дјед. - Идите до врага с вашом пушком! Шта сада да радим?

- Не сјекирај се због тога - тјешила га је мама. - Тодор је ионако хтио да закоље ту кокошку, можда ће ти за то захвалити.

Дјед невољно пође Тодору и исприча му шта се десило, а Тодор готово залелека:

- О, јадна моја кока! Како си је убио?

- Случајно. Ваздушном пушком.

- Срамота! Матор човјек, па прави глупости!

Тодор понуди да плати колико кокошка вриједи. Тодор израчуна колико би она снијела јаја и одреди њену цијену. Дјед Јеврем му даде новац, па га још позва на кокошију супу.

- Мислиш на супу од моје коке? - упита Тодор.

- Она више није твоја, откупио сам је.

- А, не! Платио си само јаја, а кокошка остаје мени.

Дјед Јеврем љутито изјури напоље и снашно залупи врата. Зоран и ја изиђосмо у двориште да ловимо врапце. Одједном застадох изненађен: Тодорова кокошка бјеше устала! Потрчах да то јавим дједу.

- Бога ми, то је она, здрава здравцата! Није она ни била мртва, пала је у несвијест и освијестила се. А Тодор мени узе новац. Хе! Хе! - осмијехну се дјед и похита да обавијести Тодора и од њега поврати новац.

- Али... ја сам за тај новац купио ово вино - показа Тодор флашу коју је држао у рукама.

- Одлично! Ја баш волим вино - рече дјед.

Стадоше се отимати око флаше. Најзад, дјед му је истрже из руку. Одлазећи, великодушно га позва:

- Па дођи код мене на чашу вина. Попићемо заједно у здравље коке која је све ово запетљала.

Тодор је, наравно, радо прихватио позив. Заједно су испразнили боцу, весело наздрављајући Тодоровој кокошки.

ПРОНАЛАЗАЧ “СУНЦОБИЛА”

Наш стари комшија Тодор бавио се проналазаштвом. Имао је мој дјед Јеврем лоше искуство са његовим експериментима. Пошто је Јеврем био машиновођа, Тодор га је замолио да неки лончић гурне у ложиште локомотиве и објаснио:

- Кад се смјеша у лонцу загрије на високој температури, настаће драгоцјена легура. Комшија, молим те, жртвуј за науку десет минута! Човјечанство ће ти због тога бити захвално!

Послије дугог убјеђивања, Јеврем је попустио и дозволио му да лончић убаци у ужарену утробу локомотиве. Истог трена лонац је експлодирао, а њих двојицу обавио је густ дим.

- То је, дакле, твој проналазак! - бијесно је сиктао Јеврем, отресајући пепео са одијела.

- Опрости, комшија! Грешка у прорачуну - извињавао се Тодор.

Кад је Јеврем дошао кући, моја мајка је по његовом одијелу и коси примијетила пепео.

- То је од Тодорових експеримената - рекао је дјед и кроз смијех додао: - Но, добро је што обојица нијесмо одлетјели у ваздух!

Слиједиле су нове неприлике са комшијом Тодором. Патентирао је мотор на сунчев погон, који је уградио у стари аутомобил. Назвао га је “сунцобил” и позвао нас да нас њиме провоза. Дјед то одби, али на моје наваљивање пристаде да уђе у кола. Мој друг Зоран и ја сједосмо на задње сједиште, а дјед на предње. Тодор повуче неке

гвоздене полуге и кола кренуше полако и нечујно. Дјед се шалио на рачун “сунцобила”, а ми, дјечасти, уживали смо у необичној вожњи. Кад се удаљисмо од наше улице, кола стадоше. Тодор нам објасни:

- Видите, нема сунца.

- Значи, кад се наоблачи, “сунцобил” ни макац!

- Јесте, то му је једини недостатак.

Морали смо да гурамо кола, док је проналазач угодно сједио за воланом. Дјед је с времена на вријеме чистио зној с лица и гунђао:

- Тако ми и треба кад сам ушао у ову крнтију!

Зауостависмо се да предахнемо.

- Знаш ли што недостаје овом твој изуму? - обрати се дјед Тодору. - Потребан му је велики вентилатор за растјеривање облака.

Тодор се кисело осмијехну и рече:

- Гурајте, гурајте, још мало.

Једва догурасмо “сунцобил” до нашег дворишта, дах-ћући као ловачки пси.

Испод нашег прозора опазих тату који је чистио стакла новог аутомобила “југо 55”. Прва вожња нашим колима причинила ми је велико задовољство. Возио је тата, до њега је сједјела мама, а на задњем сједишту збили смо се дјед, Зоран и ја. Зауоставили смо се поред Модрога језера. Мама је прострла по трави цераду и почела спремати јело.

- Погледај ко нам долази! - показа Зоран руком према прилазном путу.

Био је то Тодор у свом “сунцобилу”. Стао је поред наших кола, изнио печачки прибор и упутио се према Јеврему који је пецао.

- Еј, комшија! - довикну тако гласно да се његов глас разлијеже по околној шуми.

- Пссст! Тише! - стави дјед прст на уста.

Тодор се намјести поред њега и обећа да ће бити миран. Неколико пута бацао је и привлачио удицу, па је поново бацао у воду. Једном ју је тако неспретно завитлао, да је закачио и одвукао у језеро дједову капу.

- Ето како ти пецаш, уважени риболовче! -љутио се дјед.

- Ох, извини, комшија!

Тодор скиде ципеле и чарапе, загази у воду и ухвати капу.

- Ево, на сунцу ће се брзо осушити.

- Да, али онај облак се спрема да заклони сунце - упозори га дјед. - Па бих ти, драги комшија, препоручио да што прије кренеш својим “сунцобилом”, јер ћеш остати на сред пута.

Тодор наднесе шаку над очи и забринуту осмотри облаке.

- У праву си, морам да пожурим.

Покупи свој печачки прибор, поздрави се и крену својим “сунцобилом”.

Мама нас позва на ручак. Сви сложено навалисмо на хљеб, сир, кобасице и лук. Никада тако слатко нијесам јео.

Убрзо се наоблачи, па и ми кренусмо. На прилазу граду наиђосмо на “сунцобил”, паркиран поред пута. Тата заустави наша кола и упита Тодора:

- Зашто си стао, комшија?

- Ето, наоблачило се... А метеоролози су за данас прогнозирали сунчано и топло.

Дјед кроз прозор подругљиво довикну:

- Кажем ти, комшија, треба још да пронађеш патент за растјеривање облака.

Тодор замоли мог оца да га својим колима повуче. Тата покуша да то избјегне:

- Кола су ми нова, ионако су оптерећена, а немам ни сајлу.

- Имам ја, не брините.

И не чекајући одобрење, Тодор привеза своја за наша кола. Вукући “сунцобил”, свечано уђосмо у град. Кад смо стигли у наше двориште, Тодор изиђе из своје кртије и захвали:

- Учинили сте ми велику услугу. Веома сам вам захвалан.

- Па други пут не вјеруј метеоролозима - још једном се нашали дјед Јеврем.

Тог поподнева дјед је легао да се одмори. Тек што је задријемао, проломи се гласан звук трубе.

- Ух! Шта је то? - трже се из сна.

Мама му рече да то наш комшија Тодор свира у трубу.

- Опет он! - Љутио се дјед. - Откад је постао свирач у ватрогасном оркестру, нема мира у нашој улици. Ућуткаћу ја њега! - пријетећи устаде дјед, а мама га стаде смиривати:

- Лези, тата. А ти, Владане, замоли Тодора да престане са свирањем. Кажу: дјед хоће да спава.

Неколико пута закуцах на Тодорова врата. Најзад, пре-стаде свирање. Тодор мало одшкрину врата, опрезно про-вири, па ме пусти да уђем у собу.

- Уђи, Владане, уђи... Да чујеш како свирам.

- Чика Тодоре, ја сам дошао да замолим... Дјед хоће да спава.

- Аха, добро, нећу више свирати... Сједи.

За мном закључа врата и још окачи ланац, а мени објасни:

- Ја увијек стављам ланац на врата, да се неки дрски радозналац не би увукао у моју собу. Јер, имам овдје неке тајне ствари, које морам добро чувати.

У углу спазих неку чудну справу са точковима. Он улови мој поглед и рече:

- То је једна од мојих тајни, коју ћу једино теби повјерити, али под условом да о томе никоме не кажеш ни ријечи. Справа коју видиш је перпетуум мобиле, то јест вјечни

мотор који ће непрекидно радити и то без утрошка енергије. Кад остварим своју замисао, бациће се у старо гвожђе све машине које раде на бензин, струју, угаљ, атомску енергију и друго. А овај мотор ће покретати струја коју ће производити генератор, затим ће се та иста струја појачавати у трансформатору и онда покретати електромотор. Тако ће струја ићи кружно и обнављати се без икаквог утрошка енергије. Кад довршим перпетуум мобиле, биће то сензација за читав свијет!

Одушевила ме је Тодорова идеја. Било би заиста дивно имати ауто који не троши ни капи бензина. Овдје завршавам причу, а наставићу је тек када наш проналаза констру-ише вјечни мотор и постане славан.

ЛОВ У ВРБАКУ

Сваког јутра Брано је без доручка одлазио од куће у долазио у Филипово двориште, гдје смо често играли лопте. Најприје се пео на оближњу крушку. Нико му није бранио да се на њу попне и наједе крушака. Нијесмо знали да му је то често била једина храна. Затим би нам се придружио у игри. Иако смо сви били по неколико година млађи од њега, то му није сметало да се дружи с нама.

Носио је опанке, распале и потпуно дотрајале. Кад би му прсти провирили напоље, опанке је крпио жицом. Играјући фудбал, понекад би том жицом закачио чланак друге ноге и јаукнуо. Још јаче би јаукнуо сјутрадан, кад би истом жицом повриједио исту рану. Али, није прекидао игру. Стиснуо би зубе и наставио да јури за лоптом, грдећи суиграче кад би промашили гол, а нико се као он није бучно радовао побједи свог тима.

Некако се нагло измијенио и уозбиљио. Престао је да се са нама игра и сваког дана је, лијепо очешљан и умивен, одлазио према Барском пољу. Пролазећи поред нас, гласно би нас поздравио, насмијешен и загонетно тајанствен. Узалуд смо покушавали да сазнамо шта га је то одједном толико заокупило да више није имао времена за игру.

Једном сам, у пратњи свог птичара Леона, пошао у лов на препелице. Понекад сам их налазио поред ријеке Рикавац, али овога пута није било ни једне. Одједном из грмена поред мене искочи зец. Нијесам стигао ни да скинем пушку с рамена, а он је за трен побјегао. Пошао сам за њим, надајући се да ћу га опет наћи. Ороз на пушци сам натегнуо, како бих могао одмах опалити. Идући обалом

ријеке, провлачио сам се кроз густе врбаке и грмље. Мотрећи на све стране, примијетио сам да се љуља једна врбова грана. Закључио сам да је ту зец и, погурен, почео да му се полако примичем. Грана се и даље љуљала, а ја сам се двоумио: да ли да пуцам? Ако зец побјегне, тешко га је нанишанити. Ипак, одлучио сам да му приђем што ближе. Корак по корак, стигао сам до саме врбе. Завирио сам иза ње и, умјесто, зеца, угледао Брана! Иза њега је његова дјевојка крила своје лице. Забезекнут, стао сам и спустио пушку. А љутити Брано ме је изгрдио па сам се ја, посрамљен, журно удаљио.

Тих дана Брано је отишао на школовање. Вратио се много касније, сијед и са звањем доктора наука. Сјетно се присјећао свог дјетињства и није се стидио сиротиње из које је поникао. Крушку Филипа Марђокића, на коју се много пута пео и утолио глад, називао је светом крушком, упоређујући је с оном светом маслином у Грчкој.

ПРВИ РАНДЕВУ

Пред први Ранков рандеву једнако су били узбуђени и он и његова мајка. Јер, није више дјечак, већ љубавник! Мајка му је опеглала одијело, изгланцала ципеле и дала новац за сладолед.

Лијепо дотјеран, Ранко је стигао на корзо. Чекајући на договореном мјесту, загледао се у неку играчку у излогу. Није ту била никаква продавница, већ само један мајмун од плиша који је непрестано ударао у добош. Посматрао је играчку минут-два, па наставио даље. Уто наиђе његова дјевојка. Поздравио се са њом са видном тремом, не знајући како да започне разговор.

- Одвешћу те у посластичару на сладолед - загрлио је руком преко рамена и кренуо улицом.

Она је ћутке спустила поглед и угледала Ранкове бла-тњаве ципеле.

- Погледај какве су ти ципеле! - зачудила се. И он је био запањен, видећи своје ципеле попрскане блатом. Мајка их је лијепо очистила и није знао гдје их је испрљао.

Шетали су још десетак корака, кад их заустави дјечак чистач ципела.

- Чистим ципеле! Хеј, погледајте како су вам прљаве ципеле! Чистим јефтино!

Ранко стави ногу на парче даске коју је мали чистач држао пред собом. Њему је дао онај новац који је добио од мајке. Није више имао чиме да плати сладолед, па дјевојци предложи да пођу у парк. Она се намргоди и љутито рече:

- Разочарала сам се у тебе! Ципеле су ти прљаве, обећао си сладолед, а сад хоћеш у парк. Нећу с тобом!

Дјевојка се окрену и остави га самог на улици. Дала му је корпу! Тешко је то поднио. А за то су криве прљаве ципеле. Како их је испрљао? Враћајући филм уназад, у мислима је стигао до излога са мајмуном. Пошао је да га још једном погледа. Испод тог излога био је уски подрумски прозор, одакле су се чули некакви шумови. Приметио је вјешто смишљену мајсторију: док су пролазници застајкивали пред излогом, из подрума им је неко штрцаљком прљао ципеле. Мали чистач имао је пуне руке посла. А зараду је свакако дијелио са онима у подруму. Та духовита дјечја домишљатост покварила му је први рандеву.

ЖГЛАБ

Вољан да ради и штогод заради, Смако Перић се спустио из свог планинског села у Томбу да потражи парцелу за бостан. Узео је у трогодишњи најам парче земље на лијевој обали ријеке Рикавац и узорао је ралом с воловима. Затим је ископао мангале, нађубрио их и посијао сјеме. Пролазници су застајкивали, разговарали с њим и питали га како ће наводњавати бостан, а он је говорио:

- Биће воде! Биће воде!

Тек изникле биљчице заливао је водом коју је у кантама доносио из оближње ријеке. А кад су кренуле вријеже, морао се побринути за јажу. Све њиве на десној обали Рикавца топлене су јажом која је скретала воду из ријеке код Вељег моста. Но, како да ту воду пребаци на лијеву обалу? Наумио је да направи жглаб од дасака. За то је добио сагласност осталих корисника, уколико им помогне у преграђивању ријеке и уређењу јаже. На заједничкој радној акцији он био највриједнији и тако стекао право да воду користи једанпут недјељно.

Ми, дјечаци, навраћали смо понекад код Смака да бисмо слушали његове шаљиве приче. Нашу пажњу привукао је његов рад око жглаба. На мазги је доносио даске и дугачке колчеве. На широку даску, положену на земљу, ексерима је закивао двије даске са стране. Саставио је десетак таквих жглабова и подигао их на високе ногаре. У том напорном послу помагао му је његов комшија Шућо, снажан и приглуп момак.

Помоћу ливера, Смако је нивелисао жглаб и често довикивао Шућу:

- Подигни мало тај десни колац!

Шућо није разликовао десну од лијеве стране, што је љутило Смака, а ми смо се томе слатко смијали.

Жглаб је премостио ријеку, требало је још само иловачом затворити шупљине, да не би цурила вода.

Најзад, једне суботе, тачно у подне, вода је јурнула дугачким коритом које је премостило ријеку. Сви смо са стрепњом и узбуђењем гледали мост за воду. Смако је примијетио да су ногари на средини ријеке мало попустили, па је похитао да их поправи. Док је око тога радио, жглаб се накривио и из њега је процурила вода.

- Придржи, Шућо, онај колац - повикао је.

Узалуд се неспретни Шућо упињао. Ногари су се искривили и читав жглаб је с треском плуснуо у ријеку. Смако и Шућо су се једва измакли да их не тресне по глави.

Сви смо били престрављени, гледајући како пропада Смакова творевина. Очекивали смо да ће и он због тога бити несрећан и тужан. Али, он се грохотом насмијао.

- Ха, ха, ха! Како је Шућо хитро побјегао од жглаба! Ха, ха, ха!

Сад је и нама то постало смијешно, а Смако није могао зауставити бујицу смијеха.

- Ха, ха, ха! А жглаб је плуснуо по води и окупао га од главе до пете! Ха, ха, ха!

И ми смо се смијали док је Шућо скидао са себе мокру кошуљу.

Много пута касније присјећао сам се тог Смаковог смијеха. То је био диван примјер како човјек треба да подноси несрећу.

ЛИЈЕК ПРОТИВ ШТУЦАЊА

Марту је спопало штучање. Иза сваког залогаја – штуч! Иза сваке реченице – штуч! Попије чашу воде - опет штуч! Попије другу чашу, трећу... Ништа не помаже.

Комшинка Стана је поучи:

- Треба да се изненада нечег уплашиш, па ће ти одмах престати штучање.

- Али како да се сама уплашим?

Заиста, нико се не може уплашити по својој вољи, кад то зажели. Али за то се побринуо мали Брацо. Он је у подруму скупљао разне животиње. У том малом зоолошком врту било је корњача, гуштера, јежева, жаба и мишева. Један мали миш послужио му је као лијек против штучања. Кришом га је донио из подрума и ставио је стрини Марти за врат. Миш је одмах ушао под хаљину. Кад је стрина осјетила да јој нешто копрца по леђима - вриснула је из свег гласа. Узнемирише се и сусједи и дотрчаше да виде шта се десило. Марта је јурила по кући и вриштала. Најзад се сјети да откопча појас на хаљини. Миш паде на под и за трен побјеже напоље.

Показало се да је страх одличан лијек против штучања. А шта је Брацо, умјесто захвалности, добио - о томе боље да не причамо.

ТВРДА ЛОПТА

С поносом је стари кројач Трипко причао о првом фудбалском тиму нашег села, у којем је и сам играо. Било је то прије педесет година, када је неки исељеник донио из Француске фудбалску лопту. Као успомену на тај историјски догађај, Трипко је показивао ожиљак на палцу ноге. Залетио се он тада да из све снаге удари лопту, а закачио камен који је вирио из земље.

Године нијесу умањиле његову љубав према фудбалу. Волио је понекад да заигра са младима. Дозволио је нама, дјечацима, да играмо на његовој ливади. Он нам је био и тренер. Окупљали смо се на његовој ливади пред вече, а он је тада остављао свој посао да би са нама одржао редовни тренинг. Затим смо се дијелили у двије групе и међусобно играли утакмицу, а стари кројач нам је судио.

Неки људи су му пребацивали да је дјетињаст. Па и његова стара Марија га је корила:

- Зло говедо задовијек јуне! Мани се тих дјечјих игара, буди озбиљан, као што приличи твојим сиједим власима.

На то Трипко није обраћао пажњу. Волио нас је, а и ми њега. Када због кише не бисмо дошли на игралиште, стари кројач би се досађивао и нестрпљиво чекао да његова ливада опет забруји од дјечјих гласова.

Понекад нас је штитио од обијесних младића, који су нам ометали игру. Снажни Машо имао је обичај да нам отме лопту и тако је јако распали да она одлети чак на трећу ливаду. Једном је од његовог ударца ципелом лопта експлодирала. Одлазећи, охоло нам је казао:

- Зар немам страховит шут!

Ми смо се снуждали немајући смјелости ни да зучнемо. Тек пошто се удаљио, довикнули смо му:

- Сивоња! Уа! Сивоња!

Он нам је само запријетио прстом и продужио.

Тужно смо гледали издушену лопту. Из коже смо извадили унутрашњу гуму. Велику пукотину на њој није било могуће закрпити. Озлојеђени, смишљали смо како да се осветимо Машу. Досјетили смо се: лопту смо напунили камењем и оставили је на сред ливаде. Па кад Машо наиђе, нека још једном покаже свој “страховити шут”! Задовољно смо се смјешкали, замишљајући како ће тај делија изгледати када удари ногом у то камење.

Чекали смо све до мрака. Занесени разговором, није смо ни примијетили да се приближава Трипко. Видећи лопту на долини, стари фудбалер није могао одољети а да је не шутира. Замахнуо је свом снагом и...

- Ај! Сломих прст! - зајаука старац држећи се за ногу.

Дотрчасмо и скинусмо му опанак. Нокат на палцу бјеше модар.

- Опростите - извињавали смо се. - Ми смо то припремили за оног силецигу Маша, јер нам је упропастио лопту.

Тада нам приђе Марија, па видећи шта се десило, стаде нас грдити:

- Како вас није срамота да старом човјеку подметнете лопту напуњену камењем! Идите својим кућама и немојте више овамо долазити! Изгазили сте траву, а ја немам чиме нахранити краву.

Трипко покуша да нас оправда, али га срдита жена ућутка.

Удаљили смо се погнутих глава. Морали смо потражити неко друго мјесто за игру.

ЗАБОРАВНА ПЕТРУША

Навикла је Петруша да јој други наређују, а она да извршава наређења. Док је била дјевојка, заповиједали су јој отац и мајка, а кад се удала - муж, дјевер и свекрва.

Много се обрадовала Петруша што јој је из града дошла у госте унука Славица. Првог дана дјевојчица је запазила да бака сувише пуши.

- Бако, - рекла је Славица - дуван шкоди здрављу. Не смијеш толико пушити. Ја ћу сакрити твоје цигарете и даваћу ти по једну сваких пет сати.

Доброћудна Петруша, навикла да јој сви наређују, није се томе противила. Али, показало се да тако дуго не може издржати без пушења. Свуда по кући тражила је цигарете које је Славица сакрила, али их није нашла.

Донијела Петруша здјелицу меда и покушала да одобровољи унуку:

- Славице, душо, много је да чекам пет сати. Дај ми по једну цигарету свака два сата.

- Не може! - одлучно рече дјевојчица.

Сјутрадан је Петруша кришом купила нову кутију цигарета и добро је сакрила од Славице. Њен муж Милоје видио како она завирује свуда по кући, па упита:

- Тражиш ли цигарете које ти је сакрила Славица?

- Не, него тражим ону кутију коју сам ја сакрила од Славице. Никако не могу да се сјетим гдје сам је оставила.

ТАЈАНСТВЕНО ЗВОНО

О тајанственом звону које се чује по околним брдима први је у селу почео причати шумар Машан. Помислио је да то лута нечије говече, па је упитао чобане:

- Чије се оно говече са звоном врзма кроз шуму?
- Како изгледа? - заинтересоваше се чобани.
- Нијесам га видио - рече шумар.

Испричао им је свој необичан доживљај. Чуо је у шуми звоно и појурио према звуку. Али што је брже ишао, звоно се све више удаљавало. Кад се добро уморио, одустао је од даљег трагања.

Чобани су загонетно вртјели главама, чудећи се:

- Говеда не могу тако брзо промицати кроз шуму. Што ли то може бити?

Тих дана звонце су чули и неки други шумари и чобани. Нагађали су шта ли то звони. Тачно објашњење нико није могао дати, јер нико ништа није видио.

Једном се Машан у сумраку као без душе сјурио низ стрми планински пут. Упао је у прву кућу на коју је наишао и узбуђено повикао:

- Видио сам утвару! Вјерујте, видио сам утвару!
- Какву утвару? - зачуди се домаћин.

- Тако... кроз шуму пролази нека чудна прилика огрнута бијелим покривачем... А у руци држи дугачку мотку са причвршћеним звоном на врху. Нађосмо се један према другоме, сасвим близу, те ја киднух што сам брже могао.

- Видим да си хитар као зец – нашали се домаћин и примијети: - Но, чини ми се да миришеш на ракију. А кад се човјек напије, привиђају му се свакојака чуда.

- Нијесам пијан, часна ријеч! - закле се Машан. - Дрвосјече ми дадоше чашу ракије. Вјеруј, својим очима сам видио то чудно створење, као што сада тебе видим.

У селу се брзо прочуо Машанов доживљај. Неки сељаци су му се подсмјевали, а други су вјеровали да се заиста неко чудно биће крије у околним шумама.

Сличан доживљај испричао је и сеоски беспосличар Бајо у крчми:

- Људи, синоћ сам на крају села видио човјека у бијелом мантилу, са звонцем у руци! Побјегао сам од њега као без душе. Па и сада, усред бијела дана, страх ме је да онуда прођем.

- То јесте неко чудо! - узбуђивали су се сељаци загријани ракијом. У другој прилици они ништа не би повјеровали лажљивом Бају, али послије сличних доживљаја шумара и чобана, сви су мање-више вјеровали да заиста постоји неко тајанствено звоно.

Причом о авети са звоном бабе су плашиле несташну дјецу да се не удаљавају и да прије мрака дођу својим кућама.

А онда почеше да се расплићу приче о тајанственом звону.

Шумар Машан опет је срео у шуми бијелог човјека с јагњетом у наручју. Веома се уплашио и хитро побјегао, али је посумњао да то неки маскирани лопов краде јагњад. И заиста, уз помоћ милиционара, једно вече је довитљиви лопов долијао. Био је то Бајо.

Убрзо је расвијетљена још једна мистерија, од које је, у ствари, потекла прича о тајанственом звону. На планини су ловци нашли мртву лисицу, којој је о врату висило звонце. Била је врло мршава и по свој прилици је угинула од глади.

Људи су се сјетили да је ту лисицу јесенас ухватио неки сељак у свом кокошарнику. Да би је казнио што му је

удавила неколико кокошака, сељак јој је везао звонце о врат и пустио је на слободу.

Лисица је отада вјечито бјежала од звона, од кога није могла побјећи.

Мјесецима је лутала по шумама, планинама и селима. Многима је утјерала страх у кости. Људи су осуђивали оног сељака што је тако сурово казнио лисицу, а неки су о томе говорили као успјелој шали.

ЧУДЕСНА ХИПНОЗА

У наш градић, с времена на вријеме, долазили су пеливани, мађионичари, циркусанти и други забављачи. Једнога дана на аутобуској станици зауставио се необичан камион, који је вукао кућицу на точковима. Радознала дјеца зачас су се окупила око камиона, сричући загонетну ријеч ХИПНОТИЗЕР, исписану крупним словима преко читаве каросерије. Два човјека и двије жене растоварили су ствари и за кратко вријеме на оближњој пољани подигли велики шатор. По улицама су се појавили плакати који су позивали “цијењене грађане да дођу на представу најславнијег свјетског хипнотизера Рикија”.

За мене, гимназијалца, хипноза је била загонетна појава о којој сам желио да сазнам нешто више. Људи којима сам се обратио за објашњење нијесу умјели да ми објасне на који начин хипнотизер своје мисли и захтјеве преноси на друге. Није ми преостало ништа друго него да се лично у то увјерим. Добио сам од оца пет динара и одмах одјурио да купим улазницу. Заузео сам мјесто у реду, упињући се да ме не избаци снажнији младићи. Моја школска другарица Сења замолила ме је да и њој купим улазницу. Била је то моја симпатија, па сам се радовао што ћу сједјети поред ње. Са купљеним картама Сења и ја уђосмо у велики шатор и заузесмо своја мјеста у посљедњем реду.

Хипнотизер се појави на малом подијуму, клањајући се и грациозно поздрављајући публику. Најприје је извео неке жонглерске вјештине, а затим најавио главну тачку - хипнозу. Позвао је на бину једног постаријег гледаоца из првог реда, али је овај одбио да изиђе. Пошто су се и други

плашили хипнозе, ја сам одлучио да се истакнем пред Сењом. Покајаш се чим кренух и неодлучно застадох.

- Хајде, хајде младићу - позва ме хипнотизер. - Како се зовеш?

Пењући се на бину, сав обамро од узбуђења и стрепње, рекох да се зовем Душко. Он ме стаде фиксирати продорним погледом, говорећи:

- Не, твоје име је Миро. Реци сад како се зовеш!

- Д... Душко - рекох несигурно.

- Ти се зовеш Миро! Разумијеш? Миро! Како се зовеш?

- понови хипнотизер.

- Ја се зовем... ја се зовем... Миро - с напором проговорих.

- Но, реци још једном како ти је име.

- Миро - јасно изговорих.

Међу гледаоцима зачу се жагор и смијех. Хипнотизер ме посла на своје мјесто. Неколико тренутака збуњено сам стајао на подијуму, као да сам се тога тренутка пробудио из дубоког сна. Кад сам ошамућен сјео на своје мјесто, Сења навали са питањима:

- Како те је могао убиједити да се зовеш Миро? Шта си осјећао за вријеме хипнозе?

- Не знам.

- Тишина! - ућутка нас старац са сједишта испред нас. Рики настави свој програм, најављујући да ће хипнотизирати све гледаоце одједном. Тражио је да се опустимо и усредсредимо пажњу на његов штап. Послушно сам пиљио у штап, поглед ми се постепено умарао, а пред очима су ми титрали свијетли кругови. Хипнотизер је монотонно понављао исте ријечи како би нас успавао, па нам нареди да дигнемо руку. Рука ми је била тешка и као да се сама покреће. Затим нам заповиједи да прсте једне руке провучемо између прстију друге руке, па рече:

- А сад покушајте да их размакнете!

Узалуд смо се натезали да ослободимо руке. Преплетени прсти били су чврсто повезани, као да су срасли. Неки гледаоци стадоше запомагати:

- Јао! Шта је ово? Помозите ми да откачим руке.

- Кад ја кажем, ваше ће руке бити слободне... Сад! - повиче хипнотизер.

У том тренутку сви гледаоци са олакшањем одахнуше, с чуђењем гледајући ослобођене руке. Док сам о том успјелом покусу разговарао са Сењом, осјетих на нози додир. То је један мали пас чупао везице на мојим ципелама. Потјерах пса, а он без страха настави да вуче везицу. За то вријеме хипнотизер је извео сљедећу тачку.

- Пазите, народе! Наилази велика вода! Бујица је стигла до ваших ногу! Свуда је поплава! Вода вам је до чланака... Њен ниво расте и сад вам је до кољена... Подигните панталоне и хаљине да се не оквасе. Вода је још дубља...

Ја сам и даље тјерао досадног пса, не слушајући и не гледајући хипнотизера. Зачудих се кад видјех шта се дешава око мене. Пошто нијесам био хипнотисан, нијесам ни видио никакву водену бујицу. Само сам видио да сви гледаоци стоје на ногама, придржавајући високо уздигнуте панталоне и хаљине. Сења се бјеше попела на своје сједиште и толико подигла хаљину да су се видјеле њене гаћице. Постидио сам се и скренуо поглед у страну.

Једним покретом руке Рики је све гледаоце ослободио дјјства хипнозе. А они се зачудише свом изгледу и пожурише да спусте своје хаљине и панталоне. Једино ја то нијесаим чинио захваљујући оном псу који ми је одвратио пажњу од хипнотизера.

ЛОВАЦ БЕЗ ПУШКЕ

Те зиме крупне сњежне пахуље за кратко вријеме иза-ткале су бијели покривач изнад питомог Барског поља. Ловци су дохватили пушке, припасали фишеклије и размиљели се по пољу. Било је више ловаца него дивљачи. Високо, међу ријетким облацима, летјели су према југу ројеви гусака и патака. Њихова прва станица била је Бојана и околне мочваре.

Мој отац, тетак и Филип Марђокић, три страсна ловца, договорили су се да оду у Штој, пространо поље недалеко од Бојане, Једва сам измолио оца да и ја пођем с њима.

Кренули смо прије зоре Филиповим колима. Отац и ја сједјели смо на задњем сједишту, а тетак напригед. Наш тетак био је достојанствен и строг. У његовом присуству дјеца су морала бити мирна, иначе пуче шамар! Хвалио се да је бечки мајстор, мада никад није видио Беч, а лимарски занат изучио је у Вршцу.

Послије једног сата возње заруди зора. Почеше нас прелијетати патке. Једно мало јато изненада искрену прилично ниско. Тетак задивљујућом брзином опали два метка. Патке несметано продужише лет, а вјетар скиде црногорску капу са теткове главе.

- Стој! Остадох без капе! - повика.

Мени је то било веома смијешно. Кикотао сам се, док ме он набусито не ућутка. Кола нијесу могла даље, па настависмо пјешке. Закуцасмо на врата татиног пријатеља Газиводе. Бркати домаћин нас лијепо дочека. Пошто се огријасмо и доручковасмо, пођосмо у оближњу мочвару. Пролазећи поред једног дрвета, тетак се оклизну на поле-

дици и замало не паде. У посљедњем тренутку се ухвати за дрво. Тако избјеже пад, али са заљуљаног дрвета сручи се на њега читава гомила снијега.

- Ај, помагајте! Пао ми је снијег за врат! - завапи он.

Поново се загрцнух од смијеха. Уозбиљи ме његов шамар.

- Сто се церакаш! Завуци руку под моју кошуљу и извади снијег!

Ударац ме добро продрма, али, само да сам смио, радо бих се још смијао. На топлим тетковим леђима снијег се брзо топио. Једва сам половину избацио напоље. Тетак се жежио од хладноће и псовао. Укрцасмо се у чамац да бисмо се примакли паткама. Ловци испалише десетак метка. Оборише двије патке, али ни њих не нађоше у шевару.

Послије ручка пођосмо у лов на зечеве. Домаћин рече да их има на оближњем брду. Распоредисмо се подаље један од другог и кренусмо у хајку. Пошто нијесам имао пушке, моја дужност је била да бацам камење у грмље не бих ли истјерао којег зеца из легла. Набасах на дугу тарабу. Гледам: вјетар не дува, а тараба се јако љуља. Завирих с друге стране, кад тамо - зец! Трза се и скакуће на једном мјесту. Нијесам имао времена да утврдим зашто се тако чудно понаша. Ударих га коцем неколико пута. Тек тада опазих да је танком жицом везан за тарабу. То су сељаци направили рупу наред тарабе и ту поставили омчу. Дивљач која прође кроз ту рупу мора се ухватити на омчу. Дотрча тетак, погледа зеца и рече:

- Немој никоме рећи како си га уловио!

Сви се окуписмо с друге стране брда. Тетак поносно извади из торбе зеца и поче да се хвали:

- Погледајте што сам уловио! А гдје је ваш улов?

- Ја ништа нијесам ни видио, а камо ли пуцао - рече Филип.

- И ви сте ми ловци! - стаде их тетак потцењивати. - Да сте бар уловили коју врану или свраку... Дошли сте чак из Бара, и ништа. А ја? Хе, хе! Давно сам ја научио ловачку вјештину. Ловио сам ја и у Бечкој шуми!

Ни сјутрадан се нашим ловцима није осмијехнула ловачка срећа. Пловили смо чамцем по језеру, али се паткама нијесмо могли приближити. Кад приступисмо обали, из чамца први искочи тетак. Оклизнувши се, он бућну у воду до појаса. Мој отац и Филип прискочише да га извуку, али и без њихове помоћи он искочи на обалу. Било је заиста смијешно видјети достојанственог тетка у мокрим панталонама припијеним уз тијело. По трећи пут сам праснуо у громогласан смијех. Сав његов бијес и љутња окренуше се према мени.

- Опет се церекаш, клипане! Мислиш да је весело стајати мокар на овој студени? Изиђи на обалу да ти извучем уши!

Последњи искочих из чамца и клисних далеко од тетка.

Послијеподневни лов нам је пропао због сушења тетковог одијела. Предвече смо се поздравили с домаћином и његовом породицом. Кола су нас чекала далеко од села, на цести. Но, улов нам није био тежак - носили смо само оног зеца. У колима се тетак развесели и настави да задиркује ловце с празним торбама. Уловљени зец опет постаде његова главна тема.

- Много причаш о том зецу - рече мој отац некако сумњичаво, па се обрати мени: - Додај ми га, Боро.

Испод ногу извукох већ укоченог зеца и пружих оцу. Он га пажљиво погледа и нигдје не нађе траг сачме.

- Овај је сигурно прецркао од мрза - рече кроз смијех.

Тек онда тетак признаде да је то мој лов. Ја се најзад распричах о томе како сам га убио. Не скидајући поглед с уске цесте, Филип ме похвали:

- Браво, Боро! Ти једини без пушке, а кући носиш добар лов. А ми - ништа, иако међу нама има и славних ловца коги су ловили чак у Бечкој шуми.

ФИЛИПОВЕ НЕЗГОДЕ

Имао је мој отац већ дотрајали ракијски казан. Више пута га је крпио и поправљао. Па и такав добро је служио не само нама, него и комшијама. Једном је по њега дошао и Филип Раичевић. Мој отац му је придигао на раме чађави казан, а он га је уз брдо однио својој кући. Пошто је испекао ракију, Филип је понио казан да га нама врати. Идући низ каменити путељак, нагазио је на корњачу и пао. Казан се улупио, а један оштар камен начинио је на њему повећу рупу. У очајању, Филип се ухватио за главу. Није имао пара ни за хљеб, а камоли да плати причињену штету. Слупани казан однио је моме оцу.

- Колико треба да платим? - упитао је Филип.

Мој отац се насмијао.

- Баш си добро учинио, Филипе! Било је крајње вријеме да купим нови казан.

Сјутрадан је мој отац купио нови казан, највећи у селу. И њега су комшије позајмљивале док год је било мурава. Једино се Филип није усуђивао да га узме, стрепећи да и њега не разбије.

Филип је често радио код нас за надницу. Остао ми је у живом сјећању кад је чистио муљ из нашег бунара. Тај бунар, који се налазио пред нашом кућом, увијек је био пун воде. Из њега нијесмо пили воду, већ смо се њоме умивали, баба појила краву а мајка прала веш.

Близу наше куће утаборила се нека војска. Пошто војници нијесу имали у близини воде, користили су наш бунар. Ту су по читав дан пунили велике казане, канте и чугурице, умивали се и бријали. Послије неколико дана угледали смо муљевито дно бунара, Моја мајка се забринула.

- Шта ћемо без воде?

А отац се обрадовао.

- Одлично! Бар ћемо извадити муљ.

Тог посла су се прихватили Марко Чарапић и Филип Раичевић. Пошто је мршави Филип био лакши, он се низ конопац спустио на дно бунара. Пунио је муљ у канту, коју је снажни Марко извлачио напоље и просипао по башти. Заједно с муљем, на свјетлост дана појавиле су се многе ствари које су пале у бунар у току неколико стотина година. У дворишту смо поређали много канти, чекића, ножева, маказа, мотика, косијера, посуђа, ципела и других предмета. Неке од њих познали су отац и баба, а много више их је било још из турског времена. Нарочито је био добро очуван један бакарни ђугум.

Вађење муља потрајало је прилично дуго. Бунар је био знатно дубљи него што нам је у почетку изгледало. Марку је већ понестало снаге да вуче канту пуну муља, а и Филипу је већ био додијао тај прљави посао. У једном тренутку прекинуо се конопац и пуна канта пала је на Филипovu главу. Он је јакнуо и онесвијестио се. Мој отац брзо се спустио на дно бунара, конопцем везао Филипа да би га Марко извукао напоље. На свјежем ваздуху Филип се освијестио. Моја мајка му је донијела чашу ракије.

Док су Марко и мој отац разгледали ствари извађене из бунара, усамљени Филип се одмарао у дворишту. Ја сам му пришао и питао да ли је у бунару видио неку велику жабу. Наиме, мајка нас је, застрашивала причом о огромној жаби која искочи из воде и прогута свако дијете које се нагне над бунар. Пошто мргодни Филип није одговарао на моја запиткивања, наумио сам да му се наругам.

- Филипе, реци осам!

Спремио сам му увредљив одговор, али ми се није указала прилика да га кажем, јер је Филип и даље ћутао.

- Филипе, реци пет! - наваљивао сам ја и даље.

Најзад он проговори:

- Пет.

- Напео ти Петко реп! - побједоносно сам му узвратио.

Он је разрогачио очи, устао и одлазећи повикао:

- Илија, овај мали ме је увриједио!

Мој отац је похитао за њим и упитао:

- А што ти је рекао?

- Какво је то васпитање?! - жестио се Филип. - Срамота! Нећу више да радим!

Мој отац га је смиривао:

- Дјеца ко дјеца. Свашта брбљају... А нећемо, ваљда, оставити несвршен посао.

- У бунар нећу више ни за живу главу!

Да би одобровољио Филипа и приволио га да настави посао, мој отац му је рекао:

- Знаш онај мој стари казан за печење ракије што си улупио кад си пао... Мени не треба, јер сам купио нови. Ако теби ваља, узми га и поправи.

Филипово лице се разведрило. Одједном је заборавио на моју увреду и чворугу на глави, спустио се у бунар и наставио вађење муља.

Пред вече он је, уз Маркову помоћ, однио својој кући улупљени стари казан за печење ракије.

НЕСЛАВАН ЛОВ

Договорили су се Нико Бицо и комшија Гавро да заједно пођу у лов на зечеве. Ни један ни други нијесу били вични ловци, а пушке су им биле старе флинтре којима се дивљач могла убити само из непосредне близине.

У зору Гавро је залупао на Никова врата. Нико се на брзину обукао и доручковао, а жена му је за ручак завила у папир парче хљеба и пршуте.

- Јеси ли ти понио што за јело? - питао је Нико.

- Узео сам комад хљеба и сира - одговорио је Гавро.

Пошто је Гаврова торба била велика, Нико је у њу убацио и своју храну. Напунио је бочицу црног вина и ставио у џеп. Собом је повео и малог пса Жујка, да би га учио лову.

Кренули су уз планину. Кад су наишли на шуму, раздвојили су се и договорили да око подне буду код Машовог извора, гдје би заједно ручали.

Нико је пазио да му се пас не изгуби. Од њега иначе није имао никакве користи. Жујко је бесциљно лутао, лајао на птице и покушавао да хвата лептире. Није смио да пређе преко једног потока, па га је Нико морао пренијети. Носећи га у наручју, прескакао је с камена на камен. На сред потока оклизнуо се и пао у воду. Жујко је сам испливао на обалу и стресао са себе воду. А Нико је накупио гомилу сувог грања, запалио ватру и дуго сушио панталоне, чарапе и опанке.

Подне је већ одавно било прошло кад је Нико стигао код извора.

- Забринуо сам се за тебе. Гдје си досад? - питао је Гавро жваћући посљедњи залогај.

- Гладан сам. Извади то из торбе - затражио је Нико Бицо, наслањајући пушку уз стијену.

- Ја сам све појео.

- Зар и моју пршуту?

- Све. Дуго сам те чекао и помислио да нећеш доћи - правдао се Гавро.

Нико је сјео уморан, гладан и љут. Смишљао је како да га казни због недругарског поступка. Мотрећи у оближњу шуму, нагло је устао и шапнуо:

- Лисица!

Наперио је ороз на пушци и потрчао према шуми. Отуда се убрзо зачу пуцањ и јаук!

- Ој! Погинух!

Гавро је притрчао и нашао Ника прислоњеног уз дрво, а десна ногавица му је била сва црвена.

- Како си то ранио себе?! - запрепастио се Гавро. – Што ћемо сад?

- Брзо ме носи кући! Ај! - стењао је Нико.

- Да ти превијем рану?

- Не! Однеси ме што прије, да не умрем овдје! - завапио је Нико.

Гавро га је упртио на своја леђа, узео обије пушке и кренуо низ брдо. Носио га је, носио све до куће. Видећи рањеног мужа, Никовица је залелекала. А он се спустио са Гаврових леђа и, смијући се, умирио жену:

- Не кукај, није ово крв, него вино!

Гавро се јако наљутио што га је Нико преварио и јахао као магарца. Никада више нијесу заједно ловили.

ПОМУЋЕНО РАСПОЛОЖЕЊЕ

Ишао је Нико Бицо према својој кући погнуте главе, смркнут и нерасположен. Кад је наишао на Вељи мост, зачуо је тамбурицу и пјесму. Ту, на ливади покрај пута, разбашкарио се чергаш Пашо, удара у раштимовану тамбурицу и пјева. Око њега окупила се његова дјеца, а жена подстиче ватру на којој се у бакреној пињати кува кокошка. Видећи Ника, Пашо прекиде пјесму и позва га:

- Еј, Нико, сврати на ракију!

Нико приђе черги и рече:

- Ти си, Пашо, увијек весео.

- Зашто да не будем весео? Ђеца су ми здрава, моја стара и ја смо исто тако здрави, кокошка се кува и сви ћемо се најести. Немам никаквих брига, па зато свирам и пјевам.

- Тако и треба! - рече Нико, сједе, па и њега уз ракију обузе расположење.

Пашо се никад није дуго задржавао на једном мјесту. По околним селима поправљао је котлове, казане, сачеве и разне алатке, а кад више није имао шта да ради, натоварио би чергу и остале ствари на сипљивог коња, па пут под ноге.

Једног дана Нико Бицо наиђе поред Вељег моста и затече Паша забринутог и мрзовољног.

- Што је, Пашо? Данас не пјеваш? - приђе му Нико.

- Сједи, Нико, да ти испричам своју невољу! - Пашо му рашири ћилим по каменој плочи и настави да прича: - Прије неки дан позвали ме у општину и кажу: "Пашо, доста си ти био бескућник и скитница. Додијелили смо ти лијеп плац, а ти направи кућу. Даћемо ти и кредит. Нека

твоја дјеца имају удобнији живот". Отада ја немам мира. По читав дан бринем што ћу и како ћу. Навикао сам на чергу и скитнички живот. Није ми до пјесме. Само се сјекирам и свађам са женом.

- Значи, боље је немати него имати - закључи Нико.

- Баш тако! Док ништа нијесам имао, живио сам безбрижно и весело. А сад имам плац и несаницу. Не дирам више тамбурицу.

Док су они разговарали, чергашевом коњу пришао је Рецо, који је живио у оближњој кући. Тај сиромашак једва је састављао крај с крајем. Имао је жену и четворо дјеце, које је тешко издржавао преносећи на мршавом коњу пијесак из ријеке. Али, мало је било купаца за његов шљунак, па је највише времена проводио беспослен, гријући се на огњишту.

Уз све невоље, још му се и коњ разболио. Кашљао је без престанка и једва се вукао. Рецо се беспомоћно врзмао око њега, утопљавао га декама и кувао му траву. Послије неког времена коњ се мало опоравио. Кад би неко питао Реца: "Како си?" он је одговарао: "Коњ ми је добро, хвала Богу!"

Видећи да Рецо са интересовањем посматра његовог коња, Пашо му понуди:

- Хоћеш ли да ти га продам?

- Имам и ја коња - реће Рецо. - Можемо да их замијенимо, ако хоћеш.

Пашо је пошао да га види. Мало су се цењкали и брзо се договорили да замијене коње. Обојица су мислили да су преварили оног другог.

- Хајде, нек је са срећом ова трампа! - наздравео је Нико, пијући у част тога чашу ракије.

Пашо је истог дана кренуо даље. Не зна се докле је догурао са болесним Рецовим коњем, али се зна да је Рецо сјутрадан у коњушници нашао мртва коња.

ЧЕКАЊЕ КОД ИЗВОРА

Изнад мога родног села Рапа налази се извор, који се исто тако зове Рап. Не зна се да ли је село добило име по извору, или обратно. Барани сматрају да је рапска вода најздравија у нашем крају. У вријеме мога дјетињства, прије него што је водовод стигао до наше куће, воду смо доносили са извора. Са Рапа напајало се не само становништво нашег села, него и шире околине. Љети, кад пресуше многи бунари и врела, на Рапу је увијек било воде. Из гвоздене цијеви цурио је танак млаз, па је требало дуго чекати да се напуне све канте, поређане према томе када је ко дошао. И то дуго чекање понекад је било занимљиво. Нарочито кад би Гаврило Божовић причао о комитима, или Нико Бицо своје духовите доживљаје.

Воду са Рапа доносили смо само ми, дјеца, по одређеном реду. Наши родитељи и баба Ивана имали су друге обавезе. Баба Ивана се по читав дан није одвајала од краве. Водила је по ливадама да пасе, музла њена велика вимена и чистила шталу. Са кравом се често свађала и натезала, али је никада није ударила. Она је била пуних четрдесет година “бијела удовица”. Нимало се није обрадовала кад је чула да јој долази муж из Америке. Брод којим је пловио дјед Јово пристао је у Котору. Ту су га дочекали син Владо и најстарији унук Боро. Дирљив је био сусрет оца и сина који се до тада никада нијесу видјели. А Владо је тада имао 31 годину!

У нашој кући пуној чељади, с нестрпљењем се очекивао Јовов долазак. Чекали су га не само укућани, него и рођаци, кумови, комшије и пријатељи. Једино је недоста-

јала баба Ивана. Синови су је потражили и нашли далеко од куће. Једва су је натјерали да се поздрави с Јовом. Она се гњевно противила:

- Четрдесет година нијесам имала мужа, па ми не треба ни сада, под старост!

Никада му није опростила што је дјецу и њу оставио онда када им је био наопотребнији.

Бројни гости, који су у кући дочекали дједа Јова, пили су кафу, шуруп, воду... Тога дана морали смо неколико пута ићи на Рап. Најприје мој брат Војо, затим Станко, а онда је дошао ред на мене. Послушно сам узео канту и пошао на извор. Запрепастио сам се, видећи пуно поређаних канти. На крају реда оставио сам своју канту и сјео на камен. Сунце се већ ближило хоризонту, па сам са зебњом помислио да ћу се морати по мраку вратити кући. Умјесто занимљивих прича, овога пута слушао сам препирке и свађе. Неки момци, уздајући се у своју снагу, хтјели су да преко реда напуне своје канте. Наравно, други су се побунили и настала је граја.

Обрадовао ме је долазак Ника Бица. Знао сам - забављаће нас својим шаљивим згодама. Он је оставио своју канту и сјео поред мене. Но, није био расположен за причање. Извадио је из џепа златни дукат и обратио се свим присутним:

- Јесте ли чули да је из Америке стигао Јово Ратковић?

То су готово сви знали, па је Нико наставио:

- Донио је пуне кофере пара. Ко год дође да га посјети, добија од њега на поклон златник. Ево, и ја сам добио један - показао је свој дукат.

Знао сам да је то Нико измислио, али сам ћутао. Радозналци приђоше да виде тај врло вриједан стари новац. Дукат је био прави правцати. Неки момци и дјечаци, који су се мало прије свађали, узеше своје канте и одоше, под

изговором да неће ту чекати до пола ноћи. Сви они пођоше према нашој кући, очекујући да ће од дједа Јова добити златник. А ми, који остадосмо код извора, убрзо дођосмо на ред и прије мрака донијесмо својим кућама пуне канте рапске воде.

НЕСПОРАЗУМ

Наумио Нико Бицо да по крајевима своје њиве посади неке воћке. Пошао је на старобарску пијацу и изненадио се колико су саднице скупе. Тражио је кајсије, али их није било у продаји. Досјетио се да би и сам могао посадити коштице кајсија. Но, коме да их тражи? Пришао је старој Фатими, која је на пијаци продавала воће, и замолио је да му донесе двадесетак коштица кајсија.

- Је ли кокица? - приупитала је наглува старица.

- Не, него коштица од кајсија - поновио је Нико.

- Од кактуса? - опет је питала старица.

- Ма не, него од кајсија - рекао је Нико.

- Донијећу ти за недјељу дана - обећала је Фатима.

Она је разумјела да му је потребно двадесет килограма коштица, па се прилично намучила скупљајући их по комшилуку. У договорено вријеме донијела је на пијацу пуну врећу. Чекала је Ника три сата и већ се почела бринути шта ће с коштицама ако он не дође. Видећи га да прилази, радосно му је довикнула:

- Ево сам ти донијела!

- Зар све за мене? - запрепастио се Нико.

- Па рекао си двадесет кила.

- Аха, тако је! - потврдио је Нико. Није казао да му је потребно само двадесетак коштица, већ је платио онолико колико је тражила. Наговарио је врећу на своја леђа и упутио се својој кући.

Кад се мало удаљио од пијаце, спустио је врећу покрај пута с намјером да узме прегршт коштица, а све остале с врећом да баци у поток. Одједном му је синнула идеја: засадиће у њиву све коштице!

То је и урадио. Узорао је њиву и у бразду стављао кошнице на растојању од пола метра. У прољеће из земље су изникле танке стабљике. Кад су мало порасле, све их је прекалемио. Редовно их је наводњавао и радовао се њиховом брзом расту.

А онда је почео да их продаје. Надалеко се чуло да он има одличне саднице кајсија. Свакодневно су људи долазили и куповали их. Није морао да их износи на пијаци - купци су их преузимали на њиви.

Дошао је комшија Браво да купи саднице па га питао:

- Откад ти, Нико, постаде стручњак за воћарство?

- Научила ме памети глува Фатима - одговорио је Нико.

ТРГОВИНА НА ВЕРЕСИЈУ

Нико Бицо, мајстор од стотину заната, кад није имао другог посла, обрађивао је своју башту и воћњак. На његовом невеликом имању било је разног воћа и поврћа.

Једне године добро су родиле кајсије. То није промакло оку Ђуро Патлицана, који је по селима откупљивао поврће и воће и продавао на пијаци. Но, Ђуро је био познат као спор платиша. Дугове је намиривао са великим закашњењем или их никада није плаћао. Знао је Нико Бицо за то, па није ни намјеравао да с њим тргује. Али, Ђуро је смислио лукав начин да придобије његово повјерење. Кад су се срели на пијаци, Ђуро га је замолио да му позајми два динара. Послије краћег двоумљења, Нико му је ипак дао два динара, јер и да му их не врати не би била велика штета.

Тога дана послије подне Ђуро Патлициан је дошао код куће Ника Бица да му врати дуг.

- Нијеси морао толико журити због два динара - рекао му је Нико.

- А Ђуро ће на то:

Чиста рачуница - дуга љубав.

Поглед му се зауставио на зрелим кајсијама. Понудио је да сам набере повећу корпу, а да новац донесе следећег дана. Нико је пристао на такву погодбу, јер је Ђуро већ стекао његово повјерење. Али, паре никада није добио.

- Нека га - рекао је Нико својој жени. - Ово искуство није ме скупо коштало. Само десетак кила кајсија.

За Никове кајсије дознао је и неки купац из Далмације. Он је затражио да откупи стотину кила кајсија, с тим

да их Нико убере и пренесе до барског пристаништа. Напунио је Нико шест котарица и натоварио их на три магарца. На пристаништу дочекао га је задовољни накупац. Кад су измјерили робу, накупац је замолио Ника да котарице с кајсијама убади у брод.

- А паре? - упитао је Нико.

- Добићеш паре кад се вратим – рекао је накупац. Нико је без ријечи све кајсије просуо у море.

- Што учини, човјече? - зачудио се накупац.

- Нећу да бринем хоћеш ли ми платит или нећеш – мирно је одговорио Нико Бицо, па потјерао магарце пут куће.

ЖАНДАРСКА ПРАВДА

Сви су се у породици обрадовали када се мој дјед Јово запослио као жандар. Сви осим њега. Више је волио да и даље беспослен проводи безбрижне дане с друговима који су, као и он, још живјели на грбачи свијих очева. Ступивши у државну службу, морао је мијењати неке своје навике. Сваког јутра устајао је рано, на брзину доручковао и одлазио у жандармеријску станицу. У почетку је вјеровало да ће као представник власти бити заштитник правде. Но, убрзо се разочарао у жандарску правду. Његове свакодневне обавезе биле су да стражари пред затвором, патролира по граду, хапси прекршиоце закона и избацује пијанице из кафане. Због његове непокорности и пријеке нарави, шеф жандармеријске станице често га је кажњавао, одређујући му тешке и непријатне задатке.

Једног јутра пробудио се прилично касно, па није имао времена да доручкује. Журећи Улицом од Рапа, срео је Ника Бица.

- Куда си кренуо, Нико? - питао га је.

- Знаш да се данас жени наш друг Аљо Арап. Ваљда ћеш и ти доћи на свадбу - рекао је Нико.

- Не могу. Служба је служба - продужио је Јово путем.

Било му је жао што се неће провеселити на свадби свог доброг пријатеља. Тога дана доживио је још неке непријатности због којих је још више омрзнуо жандарски позив.

Идући путем према граду, са оближње ливаде зачуо је запомагање неке жене. Прескочио је ограду и угледао неког човјека који је немилосрдно тукао младу и мршаву жену. Да би је заштитио, Јово је притрчао и са неко-

лико снажних удараца оборио човјека на земљу. Очекивао је захвалност испребијане жене, али она је дохватила колац и млатнула га по глави. Ошамућен, Јово је пао на земљу. Млада жена му је објаснила:

- То је мој муж. Он ме бије зато што ме воли.

Истог дана Јово је још једном лоше прошао бранећи правду. Срео је уплаканог дјечака који се пожалио да му је неки лопов украо јагње. Уз помоћ тог чобанчета, ушао је у траг лопову и ухватио га у некој напуштеној бараци. Лопов је већ био заклао јагње и почео да му дере кожу. Јово је рекао дјечаку да јагње однесе својој кући, а лопову је наредио да пође с њим у жандармеријску станицу. Уз пут лопов је покушао да га подмити, али је он то одбио.

Шеф жандармеријске станице казао је Јову да причека у ходнику а лопова увео у своју канцеларију. Тамо је дуго с њим разговарао, па напослетку отворио врата и упитао Јова:

- Имаш ли неког свједока да је овај човјек украо јагње?

- Имам, посвједочиће онај мали чобанин - одговорио је Јово.

- Он је непунољетан и његово свједочење није пуноважно - рекао је шеф и строго га упозорио: - Нијеси смио хапсити човјека ако немаш поузданих свједока!

- Па ево доказ: на његовим панталонама виде се мрље крви - показао је Јово.

А лопов се брзо снашао:

- Јутрос ми је цурила крв из носа.

- Лаже! Ухватио сам га на дјелу! - Јово није могао да обузда своју љутњу.

Шеф је пустио лопова да оде некажњен, а Јова је изгрдио:

- Немој други пут да будеш тако брзоплет! Ти не обављаш своју дужност како треба. Ето, јутрос си закаснио на посао. Хајде одмах на сточну пијаци, гдје Крајињани продају дуван. Доведи ми неког од њих и заплијени сав дуван који тамо нађеш.

Изнервирани Јово се успротивио:

- Зашто да им плијеним њихов дуван? Нијесу га нико ме украли.

- Ваљда знаш да га морају продати државној откупној станици - напоменуо је шеф.

- Држава им мало плаћа.

- Гле, молим те! - плануо је шеф. - Тјераш неку своју правду, је ли? Хајде одмах на извршење задатка!

- Нећу! Дајем оставку на службу! - одлучно је рекао Јово и отишао својој кући.

Заувијек је скинуо жандарску униформу и пожурио на свадбу Аља Арапа.

НАРУКВИЦА

Више пута је Нико Бицо ишао у Скадар, али никад с пасошем, већ као кријумчар дувана. Био је то тежак посао, јер су финанси хватали контрабандије, а ако би неки покушао да побјегне - пуцали су на њега као на зеца.

Једном се Нику указала прилика да легално пређе границу - позван је на свадбу свог друга кога су проводације вјериле с дјевојком из Скадра. Кад је то чула стара комшиница Мара, дошла је да га посјети. Она је животарила сама и једва се некако прехрањивала. Читаво њено богатство било је један једини долар, који је ко зна како доспио до ње. Замолила је Ника да јој за тај долар купи неку лијепу стварчицу.

- А што би жељела - питао се Нико.

- Има у Скадру свега и свачега. Вољела бих да имам златну наруквицу или прстен - изразила је старица своју жељу.

- За злато треба више пара - напоменуо је Нико. Узео је долар и обећао да ће јој нешто свакако донијети из Скадра.

Са сватовима Нико је први пут прешао преко граничног прелаза код Каменичког моста. Дошавши у Скадар, није се могао одвајати од осталих сватова. Ипак је уграбио мало времена да у банци замијени долар за турске лире. Службеници банке су се насмијали кад им је пружио само један долар. Постиђен, узео је двије турске лире које су му дали и изјурио на улицу. Затим је на пијаци купио месингану наруквицу, која је изгледала као да је златна. Сватови су већ били кренули и једва их је сустигао. Преклињао је у себи Мару и њену трговину.

Нове неприлике чекале су га на граници. Цариник му је за наруквицу тражио десет перпера царине.

- То није злато, него месинг - објаснио му је Нико.

- Знаш ја то боље него ти! - надмено му је рекао цариник и попунио царинску пријаву.

- Ако мислиш да је златна, поклонићу ти је - наставио је Нико да се с њим објашњава.

- Да ми је поклониш? - сумњичаво га је загледао цариник. - Ти вјероватно нешто кријеш, па хоћеш да ме подмитиш.

Цариник га је детаљно претресао, али ништа није нашао. Узалуд га је Нико увјеравао да је наруквица јефтина. Да би то доказао, бацио ју је у оближњу ријеку.

- Наруквица је твоја и можеш је бацити, али царину мораш платити! - срдито му је подвикнуо цариник.

Нико се толико изнервирао да му је пресјело свадбарско весеље. Увече је уморан дошао кући. Spreмао се да легне, кад се из дворишта огласила баба Мара:

- О, Нико! Јеси ли стигао?

Нико је отворио врата и дао јој мирисни сапун.

- Ево, то сам ти купио за долар.

Старица очито није била задовољна. Отишла је без поздрава.

Никове невоље нијесу се завршиле на томе. Послије неколико дана добио је опомену од царинарнице да мора уплатити десет перпера за царину. Ако не уплати - следује му три дана затвора. Из ината, одлучио је да не плати, већ да три дана одлежи у затвору.

ДОМИШЉАТИ НИКО БИЦО

Најчешће је Нико Бицо, са торбом пуном алата, одлазио у Мркојевиће, гдје је као бачвар имао пуно посла. Тамо је стално боравио у вријеме сазријевања мурава. Некада су Мркојевићи користили мурве за исхрану свиња и печење ракије. Преласком у ислам, морали су се одрећи и свиња и ракије. Стога су презреле мурве са стољетних стабала саме падале и пропадале. Видећи да их нико не користи, Нико Бицо је тражио и добио дозволу да од њих пече ракију. Са својим ортаком Матијом Пукићем из Гретье однио је у Мркојевиће казан, бурад, чаршав и све друго што им је било потребно за посао. Тамо су остајали по читав мјесец. Дању су тресли мурве и са удаљених брда прибављали дрва, а ноћу пекли ракију. Нијесу имали времена за одмор и спавање. Посјећивали су их сељаци из оближњих кућа и доносили им понешто хране. Неки су и чешће долазили да би слушали Никове шаљиве приче или гатање из шоље за кафу.

Дошао једном неки Мето са Горњих Пода. Сједећи поред казана и пијуцкајући ракију, он је подстицао Ника да још прича.

- Добро - на то ће Нико, - ја ћу причати а ти ргни ватру.

И тако, Мето је гурао дрва под казан, а Нико приповиједао. При заласку сунца Мето је кренуо кући, али га је Нико зауставио новом причом:

- Јеси ли чуо како је Аљо Рамов пронашао пун ћуп златника?

Мето је поново сјео и наћулио уши. Дуго је Нико причао, а кад је завршио, Мето је са зебњом примијетио да је већ пао мрак.

- Ноћу овуда завијају чопори вукова, а недавно су заклали једног магарца - напоменуо је Нико и упитао: - Пролазиш ли поред Маркове главице? Тамо се често појављују вампири. Од њих је један мој пријатељ полудио.

Мето је застао. Није смио сам ићи по мраку, плашећи се вукова, а и пут је водио управо поред Маркове главице. Нико Бицо је још неко вријеме причао своје доживљаје, а кад га је савладао сан, прислонио се на неки пањ и задријемао. Његов ортак је увелико хркао. А Мето је читаву ноћ сједио уз казан и ложио ватру.

Захваљујући њему, Нико и Матија су се добро наспавали и одморили. Тек кад је освануло јутро, буновни Мето се упутио у своје село.

У прибављању дрва Нико и Матија су се довијали на разне начине. Понекад им је у томе помагала и њихова досјетљивост. Дошла једном код њих стара Фема из оближње куће и донијела три шоље кафе. Пошто је попила кафу, Фема је упитала Ника:

- Умијеш ли да гаташ из шоље?

- Како да не! - одговори Нико.

Фема преврну своју шољу на тањирић. Послије кратког времена Нико подиже њену шољу и загледа се у кафе-ни талог.

- Ево - поче он да одгонета значење шара у шољи, - ова линија на дну каже да ћеш ускоро на пут.

- То си погодио, сјутра ћу ићи код ћерке - потврди Фема.

- Имаш три непријатеља, а праве се да су ти пријатељи - настави Нико.

- Знам који су!

Нико још једном погледа у шољу и рече:

- Пред кућом имаш неко уклето дрво на које је неко баццио мађије. Све зло у кући долази ти од тог дрвета.

- То је онај осушени дуд! - досјети се Фема. - Одавно

сам говорила Мују да га посијече, а он - те данас ће, те сјутра ће...

Нико и Матија понудише да то дрво они посијеку и однесу што даље од куће. Тако су обезбиједили довољно дрва за ложење под казаном. А кад више није било мурава за трешење, уморни ортаци однијели су својим кућама демижане пуне ракије.

ДАРОДАВАЦ

Убрзо послѣје оснивања Барске гимназије 1921. године, група ђака формирала је тамбурашки оркестар. Били су то већином старији, ратом ометени ученици, већ приспјели за женидбу. Сви су пошли од куће до куће да траже помоћ за набавку инструмената. Код Ника Бица дошао је његов комшија Владо. Кад је чуо што намјеравају, Нико се одушевио.

- Браво, момци! Живот треба зачинити музиком, пјесмом и весељем. Иако нијесам парајлија, даћу за ваш оркестар десет динара.

- Хвала ти, Нико! Ево, уписаћу те у списак дародаваца - извадио је Владо папир и уписао Никово име.

Већ слѣдеће године из фабрике су стигли инструменти. Младићи су замолили директора школе др Јова Судића да им нађе неког музичара који би их научио да свирају. Пошто је и за наставу био потребан професор музике, написан је конкурс, на који се јавио руски емигрант Владимир Хоризонтов. Нови професор свирао је флауту, коју је увијек носио са собом, у унутрашњем џепу капута. Он је прије подне држао редовну наставу, а послѣје подне подучавао младе тамбураше. Младићи су брзо научили да свирају и приредили први концерт у Бару.

Захвални тамбураши нијесу заборавили дародавце, чијом помоћи су купили инструменте. Обилазили су их у њиховим домовима и свирали им. Стигли су и код Ника Бица. Домаћин их је у дворишту дочекао с боцом ракије. Пјесма и свирка привукла је пуно комшија, за које је једва било мјеста у тијесној кући. Музички програм зачињен је шалама, у чему је главну ријеч водио Нико.

Тамбураше су често позивали на вечерње сједнике, варошке свечаности, свадбе и друга породична славља. Тамо гдје су они свирали било је весело и забавно.

Никова жена је за Ускрс офарбала тридесет јаја и испекла колаче. Први гости били су млади тамбураши. Пјевајући и свирајући, појели су сва ускршња јаја и колаче, испразнили демижану вина и двије боце ракије. Њихов професор Хоризонтов није могао стајати на ногама, па су га оставили да спава у Никовом кревету.

Сљедећи пут дародавац Нико показао је тамбурашима празну боцу, извињавајући се:

- Опростите, момци, мало прије један гост ми је попио сву ракију.

Тамбураши су наставили да обилазе друге дародавце, који су имали пуне боце ракије и вина.

У предвечерје, када се Нико уз чашицу одмарао на балкону, зачуо је свирку и пјесму. На путу је угледао тамбураше, пред којима се тетурео професор Хоризонтов. Пошто није имао времена да побјегне из куће, уз мердевине се успентрао у поткровље. Тамбураши су пјевајући и свирајући ушли у кућу, поздравили се са домаћицом, па наставили пјесму.

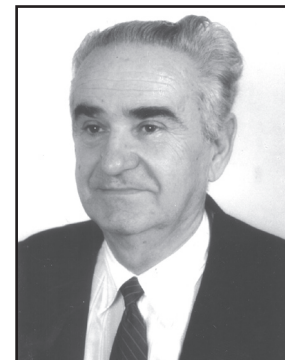
У хладном поткровљу Нико је добио кијавицу. Једва се уздржавао да не кихне гласно. Управо када су младићи завршавали пјесму, испод крова се зачуло:

- Апћиха!

Тамбураши су се погледали. Схватили су да се Нико сакрио од њих у поткровље, па су без ријечи отишли из куће. То је била њихова посљедња посјета дародавцу Нику Бицу.

БИЉЕШКА О ПИСЦУ

Миленко Ратковић је рођен у Старом Бару 1931. године. Његова “Диоба Шуњине Дружине” (1951) прва је књига за дјецу у Црној Гори. Потом је објавио још двадесетак збирки прича и 8 романа за дјецу. У школској лектури заступљен је књигама “Срна” и “Игралиште у парку”.

У разним читанкама налази се више од 90 његових прича, а и сам је аутор двије граматице и 16 читанки за Црну Гору и Србију.

САДРЖАЈ

У медвјеђој кожи.....	5
Шума новогодишњих јелки.....	7
Лав у сушари.....	9
Тајанствени осветник.....	11
Незгодан надимак.....	12
Уздај се у се.....	14
Драшко и дјед.....	16
Загонетне свјетилке.....	17
Поштени лопов.....	19
Није међед, него Ћопић.....	21
Мачак Фрњо.....	24
Баксуз.....	26
Кокошке на љетовању.....	28
Глуваћ.....	31
Стравичан догађај.....	32
Помирење.....	33
Ступица за лопове.....	35
Грофова неслана шала.....	38
Поздрав преко радија.....	40
Пешова трговина.....	43
Уловљена кокошка.....	45
Проналазач “сунцобила”.....	49
Лов у врбаку.....	54
Први рандеву.....	56
Жглаб.....	58
Лијек против штуцања.....	60
Тврда лопта.....	61
Заборавна Петруша.....	63

Тајанствено звоно.....	64
Чудесна хипноза.....	67
Ловац без пушке.....	70
Филипове незгоде.....	73
Неславан лов.....	76
Помућено расположење.....	78
Чекање код извора.....	80
Неспоразум.....	83
Трговина на вересију.....	85
Жандарска правда.....	87
Наруквица.....	90
Домишљати Нико Бицо.....	92
Дародавац.....	95
Биљешка о писцу.....	97